

7143

Pamiętnik
Rozwadowskich

Nb
ae⁷ 36

M. KIKENIS
WE LWOWIE
UL. SKARBOWSKA

7143

I

nieb. 100%

Pamiętniki Rozwodowskich

Herbu Tryb Tryb

z czasów wojen i powstań narodowych

w których oni udział brali

Na pamiętniki Podziwnej spisane

Bibl. Jag.

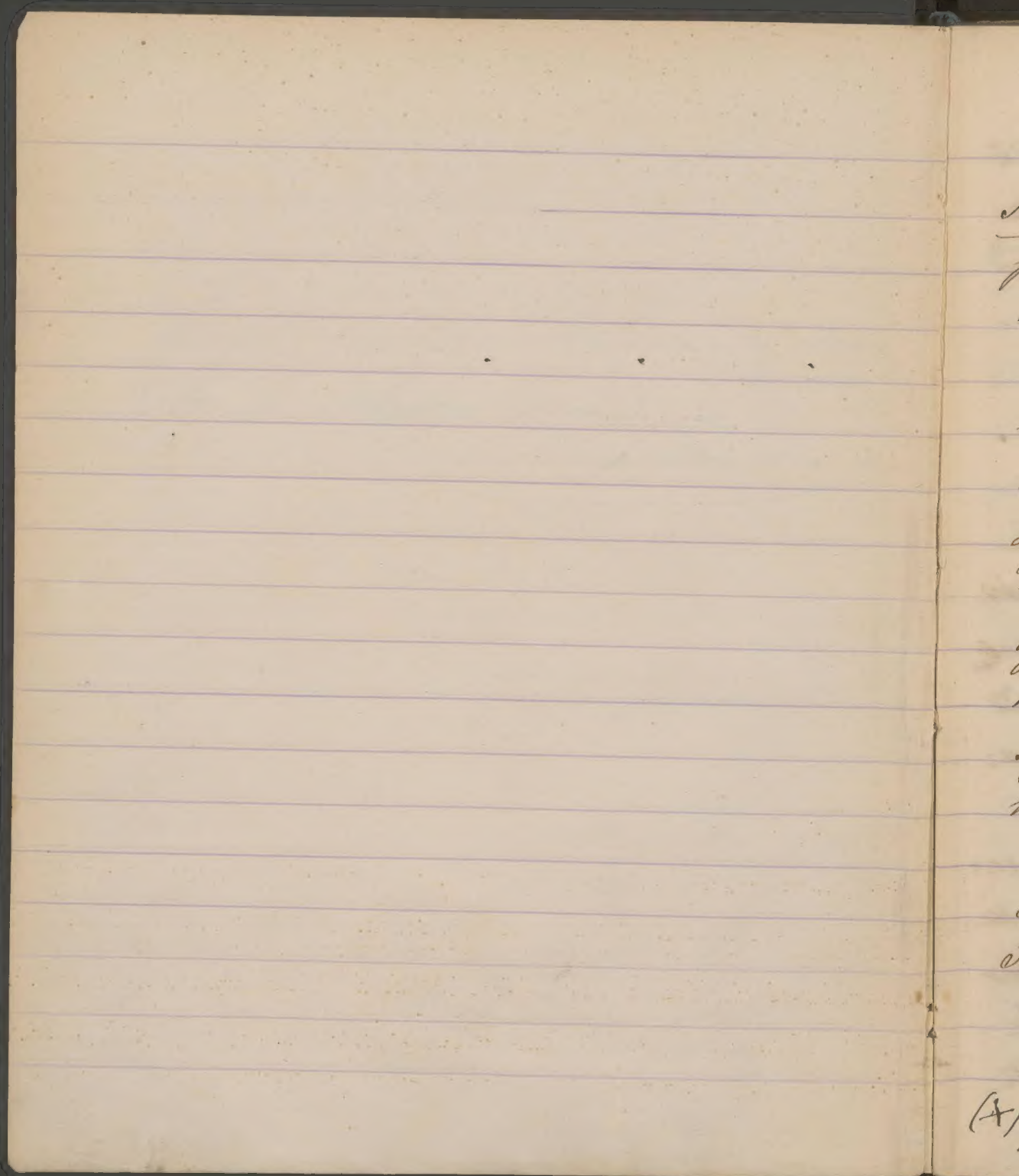

Wszystkiemu co los zmienia i co czas
pożera,
Człowiek skłonił wspaniałemu
zniczowi odbiera.

chas
iera,

).

Wspia z notatek - Ciotki mojej
 Anny z Rozmadowickich ^(X) Pryborowskiej
 Pamięci - brata swego Kazimierza Rozmadowickiego
 i wypadków ówczesnej epoki - polskiej.

Laden - ze znanych mi dotąd pamiętników
 wspomnień sławnej Epikody naszych
 Dziejów z 1809 roku - moim wypadkom
 życia człowieka który od najpiękniejszej
 młodości - do zgrzybiatego - wieku służył
 ojczyźnie a ciocieniom - Ziombom i
 własnym synom znanym boleśniego doświadczenia
 życia, niebądź obojętne, gdy takie cnoty były
 naskładowania się godne.

Kazimierz Rozmadowicki od 19-ego roku
 swego życia służył wojskowo, a planowanie
 Stanisława Augusta Poniatowskiego tak mało
 sposobności - do świetnych czynów przed
 stawiało, iż chociaż w Krótkim - domowym
 (X) primo Baro: Jackoway Prechawickowy (z Patawicy)

lubit Wacimier Rozwadowski opowia-
dac o naszej przeszłości - z bólem serca
mógł tylko wspominać o kampanij pod
wodzą Hs. Józefa Poniatowskiego przeciw
Rosjanom, świetnie rozprawy; a zni-
żeciemy odwołaniem wojska przez Kłobuk.
W tej jednak kampanij Hosiński
i Hs. Józef Poniatowski - oceniając kilka
krótke dowody Jego osobistej waleczności
przynajmniej go ~~nie~~ ^{nie} ustanowić; Hosiński
go nawet przykazał go swoię zasługę
a Hs. Józef Pon. zawsze swegoż odzna-
czał go względę. Gdy po zabore kraju
Carowa Rosji wojska Polskii w swoje bryga-
dy wcieli rozkazata, Wacimier Rozwadowski
już w tedy major w brygadzie Wysockiego
miał osobicie dojść do Petersburga aby
przez ruskie wpływy wyrobić sobie dymsję

u Lubowa, z powodu bliskich zastubin swoich
 z Czung Golejewską córką Brygadiera Józefa
 W. Golejewskiego. Takowo z tej strony uspo-
 kojony wrotory mieszka po ślubie, odebrał
 rozkaz i wezwanie od Pana Karolmilla Kosińskiego
 stawienia się ze swoją Brygadą na miejsce
 już rozproszonych bojów. Opuszcza więc
 wtedy piekło Kochanę żonę, i natychmiast
 po odebranym rozkazie wyrusza do znanych
 mu z gościnności - Oddziałów, i wraz z nimi
 z brygadą Lachnińskiego przebywają Dniem
 w plan, przed uszykowaniem - już na drugie
 boju rzezi - Moskatami - walcem dwóch z
 armat. Karimior Porucznikowi piórnym
 rzuca się w ramię - przebywa ją i szerszliwi.
 Tajny się z oddziałami - Pana Karolmilla
 Kosińskiego - Który ożdobit go karak-
 Karciumum zastugi - z napisem

Czasyzna Obrony swemu i mianowat
go wice (Zygadieren). Miejsca pnie-
sica pnie Dniestr Dnia tego czym
równier jak miejsca potaczenia się z
Panem Naucmikiem Koscianko w tej chwili
dokładnie mi pamietał; a wszystkie
notaty reke Cyca mego - pisane w Dwiej
Anidze w której miał zapisać Zapisywai-
stawnijore wypadki Strajni i rodzinne
zabrat nam - Pan Starosta Tarnopolski-
Lacher przy rewizjach Domów moich
Graci - i nigdy jej oddać nie chciał.

Teraz gdy wszystkie ofiary jego pnie-
domai już w grobie - może już całko-
cennie wstąpił do wielkich historycz-
nych faktów za drogą piemiadze sprawdzi.

(Boh cały szersze usiłowanom
obudzonego narodu sprzyjało. Lona

Północnika Rosyjskiego - przez cały
 ten - przeciąg czasu - we wsi - między pod
 strażą Łasidatela i oddziału - wojska -
 uwięziono, ledwie się wymówiło od zbioru
 przysięgi - iż żadnych wiadomości - ani
 jakichkolwiek słowności z moim wiec
 niebedzie, ludzkości Szerebriowa guber
 natora - w Thjowie, przez wzgląd na
 metody - i stan powazny, rozprawy
 kobity, uchroniła ją od wieszenia w
 fortecy, na której po wydaniu wyroku
 śmierci - p. Carowa na wszystkich co
 się do powstania - wydał - a w szczególności
 na jej przewodniczą, i po skazaniu
 całego majątku - między na starb - ~~starb~~
 już ten dom jej za rzadury niejako był
 uważany, więc dodanie Urzędnicza i
 osłonięciu surygotu strażą za dalsze

wiekiem - kobsy używano - Windmem -
miesiam - po wydaleniu meza - powita
Syna, który temi niepokojem i troskami
Matki żywny żył. Stęgo niemogł -
choć te troski czasami osłabiane
bywały listami od meza - , przysyłającymi -
wiadomościami o nadziejach kraju,
które mimo ciępnosci - nadzwyczaj
przystat jej mar. Gdy nagle nieprzy-
gotowanej do wiadomości - przestat przy-
jaciel meza Chorazy Erarm Skalski
unwiadamienie o strasznej klęsce -
Kosciuski - o rozjeściu - się wojenka
i prośbie meza aby z tymże Chorazym
Skalskim starała się dostać do Gabcij
gdzie na nią oczekuje. Miałła przy sobie
bardzo odważną i biegłą w sztuce ratowa-
nia słabych kobiet osobę, a że Lona

Lasidatela spodniwała się słabości, zamier-
 sta Pani Komarowska prosiła aby jej po-
 zwolił odwiedzić Pielhne - Siroschowską
 w Kuchajowcach, zaco ona pozwoliła mu
 swojej biegłej kobiecie, przyrzekając iż
 stary nad trzy dni nie zabawi - *Lasidatela*
 wiedząc o tryumfach - Rosji, przytę-
 na tę umowę. - Poruwny Skalski mimo
 Dzumy grasującej w całym kraju -
 mimo rezerw w jarmie przygotowanej
 na gniebanie zapowitronych ubogaw-
 się, musiał, dotrzymać słowa Przyja-
 cielowi, - dowiedział się jego żony ^w umówionym
 miejscu, i odwiózł mu ją do Husiatyna
 gdzie już na nią stęskniony mąż oczekiwał.
 Sędwego porwać mogła zmienionego
 osiwiałego z bólesii - nad miedlą kraju
 Był przekonany, iż nawet po-

upadku. Pana Macieja, gdyby naród
silnie skupiony, choćby nawet Wyszchodzie-
m - nawetna, oddał dowództwo mógł się
zyskać utrzymać, poprawić błędy i od-
ręczyć był polityczny. Długo też nadzię
powieść. Się z utraty Wosniński, gdy mispo-
dranie postępowat w obozie. Buntownicy
Zamiary, namowy do rozjęcia się a na
koniec ujrzał jednego z niższych Officerów
wsiadającego na konia wołając - Wtedy wie
ma co robić, rozchodmy się bonas muska
le zabiorę i wypuszczają. Wtedy porwał się
z resztką na ziemie Plaszowa
na stonem leżał - przypatrywał się
oczekując skutków podmony - uchwycił
buntownika za ~~szkło~~ z sadist. z
konia, przykładał - mu pistolet do
piersi - grozić ze jedno jedzenie.

słowo nie subordynacji miłości ułamek.
 Lotwinie uspokoił się postulatami
 miłości głosu - dowodem - Leu miłości
 w krótku najchętniej otępniał porównanie
 a nawet rozbior, aby naszyć o osobistym
 myślistwem bezpieczeństwa - i czem przedzielił się
 rozbior - zrozućmy tę niedołęźność
 przewódzco w ustanowieniu chwili - a derykt
 Palasum a ziemie skruszył go w ławach
 a na wiernym swoim baronem dostatek
 do Galicji - do przysięgi swego
 świdlińskiego - miłośnika w Holandii -
 w Brumyckim, z tamtąd pojechał po
 żone, jedyną jurtę pocieszył się
 i znowu do Płotnicy powrócił
 przed rokiem - przed dniem w ten gościnny
 dom. Gdy udrab - udrab mnie
 ciałem miłości swych złażących

u Łazarewiczówny w Warszawie - wydobyc
a i syn - nowo narodzony powiększył
grono rodziny, wziął w dierżawę
matą wioskę Derewianę Kolo Miła-
syna; skład Holldy na odgłos forma-
jących się legionów z wolna rozszerza-
ją się zarobi - ^(Derewianę) - lecz ~~zła~~ zarupki były a by przy
największej pracy wygodnemu życiu odpowiadały
szczęściem - że zepsił Hołdestajna - oddał pod
Dziwowiec - macochy żony, przysłała część
ka - 2000 Dukatów, o których mostach - pisze
się, nie dowiedzieli - lecz jakże je wydobyc?

Cyćcie mój stolarz - z Przeglądu pod Cukwa-
mi, miał szczęście - bywać na Dworze i
widzieć często - oboje - Księżstwa Generalistwa
Cantoryjskich - , sam Książka przysłała
obu synów do oboru, i oddał ich na-
wstąpi. Cyćcież. - Książka i jej dwór ^{te} cały
swoim -

przywoziła. obfity dywan do łóżka - do-
 mości, rozkładając ją przy spiernikach i
 poczęści swoje ubranie, młodzi kniata
 w Chorazji - Rozwodownicę do staćby się
 wprawili - znat, przystan. Rozwodowni uwy-
 noli Thicia Generata, jego stowarz, choć nie z-
 sienia - ulgi - cispicimian podstawa - napisał
 wier - do niego - prośba aby rozważał swemu
 pełnomocnikowi w Międzyborszym
 zajac się interesem - Dobranie spadku - z
 Trojesterzyna, kamiorbachem - w kraju - w
 bliższym sąsiedztwie - nie trudno to przysiężo
 księżce w odpowiedzi - nakazał tradycyjnemu
 świątowi w Brzemysku - wypłacił Rozwodow-
 cyptaci należące - mu - 2000 Dubatów złotych
 srebrnowym - wszystkie miały nawet
 tenże sam rok odbicia. Daleko prężniej
 po długi - Sorykanin - się z mostkowem

rzadem. Wziął Ang. ten z kopytorem odbrój
z takim-żasiłkiem. Porwał udat się do
Władzikanowej Pasternickiej Lianchoron'skiej
o wyprawienie mu Dzierżawy, wuj jego
Łony Łopotski - zarządził Kłusem Angiel-
michim, którego wypuścił mu wieś Włask-
nowce z przyległą Łabotówką, tam mu
Bóg błogosławił, i byłby zmarzną przysobit
fortunę, gdyby nie rok 1809. który wielkimi
nędziejami i srogim dla nas zarodem
oznaczył się. Chciał dla ułaskowienia
wychowania - dzieci - zbliżyć się do swego -
kapił wioskie Łabotkruki - prodał domem
mieszkanym - jedną - korzystnej Włask-
nowce Dzierżawy; gdy nagle w paść -
złodeł - z uwródnieniem - od najbliższego
sasiada - krzyżac z daleka wiesznie Pami-
i Cam - Pan Poleski -! Niemcy uciekają!

Polacy do Lwowa przyszli. Lodu nie było
mogła. matka moja sama. w domu. Luda.
z radością i niepokojem, gdy starosta. Kabinowski
zasiadł z Kabanowiczem przybiegł na koniu.
wobec nich ta wiadomość, i spokojnie by się
rabinowi nie leżała. Jakiś bowiem przy samym
głównym. Luda / bo. wistko spokojnie się
zachowuje i w niej więcej co się się podaje
w tym w krótki. patrzy z ogrodu na przecz, i
gajace. Kolumny. przechodzi. się. Trzeba więc
było uwiadomić. Meis. o 12 mil dalej w
Ustaszkowach. byłego; zaledwo przygotowała
list idy w tem. o. o. od niego. Zauwa-
domieniem, iż odebrawszy od Generatów
oblegających. Lema. rozkaz. Stawienia się
przy wojsku, spieszny do obozu. Polskiego
lecz aby spokojna była. bo taki obrot rzeczy
biorą iż w krótku we Lwowie się zobaczą.

Nim jednak. Opieć wój zdatyż potwory
 jar. Kanale był usięty, jar. i dnie opłóty
 Ma ubieżenie. Młotów i kłopotów, i dnie
 paspricęty z cęty prawi i dnie opłóty
 a bitych i dnie. Lata i dnie opłóty
 i dnie opłóty. Lata i dnie opłóty
 pręgiem opłóty i dnie opłóty
 wędzkiego samowystawo do najniższej klasy
 ludu, usięty i dnie opłóty o kuszycy
 złożeń i dnie - walczyły, a dnie i dnie
 ulżenia i dnie - i pręgiem - dnie
 dnie i dnie i dnie - do dnie i dnie
 pręgiem - i dnie. I dnie i dnie
 dnie i dnie i dnie - dnie i dnie
 w dnie i dnie i dnie - dnie i dnie
 i dnie i dnie - dnie i dnie
 gromadzi i dnie na i dnie i dnie
 nade - dnie i dnie, dnie i dnie, dnie i dnie

i cała najwykstrawniejsza wrodość,
 zwróciła się na Honi, obici słuchem i
 światłem, wójtku Dali wyprzedzając
 dzień i noc, prętworząc cięgiem nad
 bezpieczeństwem i spokoju miasta.
 Nigdy niezapomne wrażenie, gdy wielorem
 garstka ^{naszych} kalendarzów w trójdzie do rzeszycie
 oświetlonego miasta, na kłęczach prawie
 witana, tyfułki stano in pod nogi -
 kłostownemi skalami prosta z Honi -
 scierano, pesty ścieżki znoscano, lud
 świąt spierał się odgłosie muzyki
 wójtkowej na synu, na placach,
 wójtko bez namowy bez przygotowania
 jedynie zapętem miłości krajem na
 skrzynię, to trzy dni napróżd niby jeszcze
 nawet niewieściad gdzie się wójtko Polskie
 znajdują. -- Generatowie Thaminsteri ~~wieściad~~
 (X) Ciółka moja Hana właśnie wleczas bębas na pesijwę
 (dworze - była na oczyma świadkiem tego co tu, i tam)

nieznany

jeszcze w tedy do Zboru Kozmicki.

niebyli już organizatorowie tacy
Józef Dzierżkowski, Leon Jan Dzierżowski
(później kasierą) Antoni Jędrzejko: Kozmicki
i jawni wezwani zostali do rady. Ci
przedstawili na urzędy - cywilne, i wojs-
kowe organizatorów po Obwodach -
gdzie każdy ich wybór przedstawiono - jemu
go tylko Kazi: Kozmicki wykreślono z jemu
cywilnej godności. Zastanowił ten Józef
Dzierżowski - zaczął cnieć jego wykreślenie,
a jemu Dzierżowski - usunął się do
Zboru, ten - do Panów nieustępi. Jedną
Obywateli Obwodu - Kozmickiego przy-
wykli - otaczali go cież i postanowieniem
winnie nieobecności jego gdyż z pod
Kozmicki - powołano był dla potarcia
się z Kozmickim Józefem Kozmickim -

przede - przede i. obwód ich wystawi
 Półk - Włocław, jeżeli. Kłasi. Rozmawia-
 Półkownikiem Donożec ich miowawę -
 będzie. Uwzględniono więc te wiadomości
 o nim. Rozmaw. Zarys przybycia Półk
 już. Znajomi i przyjaciele weslowali do-
 nowa mającego się formować Półk - .

Włocław. Włocław. Jędrzejowski miasteczko
 w Łęszczyckim, Zdybnie. Te 300 wozów
 napelnionych ludmi - bożni, wzięto
 w Dobrowie. Półk przybrany z wyjątkiem (a w mieście na 2000 ludmi - i gnozi -
 rozpisana); a na dziesięć - pięć - z
 list i to na wyjście przybywa? To Półk Półkownika Rozmaw. Zarys
 odpowiada - . Niem. więc. Półkownik
 Rozmaw. Zarys miał czas przybycia na miejsce
 przeznaczenia, już. Przyjaciele jego -

siem nawiazek - pełną uciórzyli.
orem - wiadomien organizatorowie. we
swoim wystali, podpułkownik. Strzyżewi
skiego z kilkudziesięciu. Mianami szeregowi,
sła - na dybych obwodów kądziędnego i.
Mistrzowskiego, Strzyżewski był Lindo-
żalnym i walczyły żołnierze, ale i gładna
kawa; niemniej jeli. miłość stracił. Taktato
go; Kowadomski ze zwykłą swoją skrom-
nością, chociaż wysoki rangę; iawności
służby wielkim doświadczeniem, gdzie
tylko mógł ustępować przynależności
żołnierza, a zjawności i ich uogło-
lić, i jej miłość kawa, pruchowit ma-
w promie.

Wielki mianem kawa. i, pruchowit.
Ci to mój dumny - Kowadom, a pruchowit.
miejem. Str. Kowadom, a pruchowit.
Pruchowit.

na następnej kartce. i półta. moim powiade, że
wrazie ułtówi z Bithingiem, Star: Rozwied
dostał iorkar stawić się, natychmiast
u Sir: Sorega. Pomieszkującego, i widać już
z Bithingiem rzecz ułożoną, i wysłany
w sprawie jorkar mały oddział pod Middelstem
Kawalerem, na obserwację Mergelida -
pospieszył za rozkazem. Rozpustniając
z tej nieobecności Star: Rozwied: Dyskretnie
przebiegł sam z Trembowli, aby swój
podkomendowski podpis, wyżej pod Bithin-
gowską Strazniczką na kapitulacji
umieścić i przy zborowym Polaku.
Bithinga w Budawskiej Świątyni Sybilla,
iako zwycięzca z pod Winiawli - figurować.
Sir: Sorega Pomieszkujący (głównie) i oba
zainformowany o całym takim rzeczy,
odwiedził Namiestnika Rozwiedowskiego Wzajem
Kawalerem. Kancelarzem - Polakiem -
(bo on to był ten zwycięzca pod Winiawli)

i naradzie codziennie - Starożytności - pod Krasynem,
i sum. pułk moczno - uciekał, więc trzeba
go było nowo zaćwiczyć w Galicji i Węgry,
Wieriat zaś szkiełko jego jako daleki kraj,
który przetrwał niewola i cięciwa (proszymy)
i kłosa, maciejowicza, a więc ranga - pułk
nowy - i tak - więc Grygadirowi - należało
mu z prawa? To jednakże wiadomo narodził
zaciągany, a. Gysztrowski - który nigdy
swym kosztom nie dołączył i niebrał
jużtu, lecz później - Kaszy Biednego Yries =
Warszawskiego, i ostrzył go; zawzięto. Zawziętym
chcąc patrzeć na Rozwodowskiego, s. b. i
nie się starał polaćniemi - intrygami. Gdy
więc Kapłan ten najpierw prawny, bo nieprawy
czynił się nawet słowno - zachęty, krwią
i czelnością Polaka, i obywatela prowincyj
zwyczaj. Austrij, kupując mią sobie /

Córki Cesarza Austrii, Horwackim przy-
 bywszy na północ do głównej kwatery swojej
 w Tuszynie, wyjeżdżając do Podgorzów i
 żołniersz. zawiadamiających, iż ponieważ
 Salta z Młanów główna kwatera, przenie-
 się musi do Miedzyszyca, a zatem i te by
 który zajął sobie przystanek w podnóżach ma-
 jących jeszcze nadzieję konystować bliżej
 ich rodzinnej ziemi - z tą twierdzą pozwoloni
 przeniesienia się otrzymają; ani ieden
 prawie niekorzystał z tej wolności; Podgo-
 rowie nawet w całym hospucie zgrupowa-
 ni - udali się do podkomitka Horwackiego
 z oświadczeniem, że zasreżył się do starcia i
 doświadczenia w boju - za of-
 cerskie żołnierskie i klubowe służenia -
 pod dowództwem ułochanego dowódcy
 nad wszelkie inne względy przenoszą. Jeszcze
 kilka tygodni opierali się Moskalom - /

w nadziei zgody w stosunku ugody zawieszenie.
Broni; wyrażone było wyraźnie, aby Karde
wyjść natępnąć się tam gdzie go wieść o
tym zawieszeniu Broni Doidzio, i przy
zawarcia. Później urosła się fur
wydrzeć pierwszą jeh. attoniej Gyzystej
ziemi - podsunęli się, aż do Dniestr
Strzyżewski - zacił. Monasterystka, od-
dział z juthu. Rozwadow, wypadł chłopcy i
waty nad Nizniowem, wydart ze szponów
Morpel da Haikera Florodyskiego, Topustyni z
skiego i junych, z których, pierwszy, już
z Kaniakunem - otrzymał na - Cmentarzu
w Tumiaku. Później, gdy mu - przebaczenie
przyniesli; wstawił usiłowania i zabieg-
iego czeigodnej żony. Wpłyby zostały bez
owocne, gdyby nie oswiadczenie - Wilhu
m twierdzy z wojska folskiego; słychać
się, przez Dniestr, Oficeraami Niemcelemi.

w Kryniovie, iż pali sobie słowo, że jeżeli
 tylko jednego z poimanych - Potłaków odważy
 się rozstrzelać, w pierwszej polycyze, sta-
 2 pomiędzy nich wprost o sobe (jane: Mur =
 jel pa, sigac' bida, „choćby wszyscy wyginę-
 mieli, - fruty juki w jego mezarwach -
 Urwiz, jego Urwi fellelnej, swych Graci nie
 zemstka, to pewna - iż gdy z rozpaczonej
 Pani Horodyskiej ^{panij.} (tena Sredowy) wystąpił
 odmówionym zostało; na drugi dzień po tej
 rozmowie, nagle, przebaczenie winowajcom
 przysłało: Lecc Biedny Horodyski wkrótce
 pomieszczenie - turystów 2, stoga sensu
 przepłacił. - Trzeba iść, było na roz-
 war grzmiący i Europie protegi opuścić
 Galicję, iść na pastwę zabornów taki swi-
 tnie obita Jan Straine; i Krynale (bawda
 Jalewcepczigo, swietym - Halem zegnali w
 Korthowie - Puth odhodzacy. Ale no...

przeprowadzenie go, na ubranie uboższych
co w Hampamij do rękawiczek używali obuwi
i pokrycia, bardzo mało było zubiżęd,
Koswadowrtli więc musieli, na własny bardzo
szczyty marałów. zaciągnąć. Stugi, aby nie
opuszczać w potrzebie Kolegów, i nie z nich
równij zamierzają, by o swoim losie, także
dobyli podruż, co byłoby. coby, własne, bra-
joni. na usługi oddać mogli - Kasztellano
Kieniewska, i jej, czuły, Cyprian. Słody
Wi z Kociu binie, pożyczili. piętne 6000
zł. pols. Drugi 4000 zł. pols. gdy prędko
do Lillwidacij został on przeprowadzenie pułku
do Międzyrzycza. Siła: Tadej. Powiatowski
oswiadczył. Rozumowaniem. że w tej chwili -
nie jest. Słab. w możliwości. zwrócenia tych
Kosztów, gdyż i wistocie. białe. i bardzo wycień-
czone było Księstwo Warszawskie, rachowano na
pomoc z Galicji, a z tamtąd nie, przez nowych

czterech pułków; na których u braniu Turcji są
 trzeba było widzieć nieprzebyte. — Międzyryca
 Półk. Asij: Kartorystkiego, gdzie i pułk.
 obficie był spalany. Wiosłem Marbu. Czar.
 korystkiego, i Oficerowie. Zabranym prowi-
 cji w wice-Kirszech Rosinbach i Lomani-
 byli; Nagle — przez podstęp. Ryszczeńskiego
 Nazano — Gnu pułkowi — puścić aż do Kars-
 aina, nadgranicę Pruski i zająć całą Wini-
 aż do Krolewca, wreszcie przedstawienia
 odrzucone zostały; Gene: Lixes uprzedzony
 przez Ryszczeńskiego, wziął się za obywateli
 zaoferowanie Rozwadowskiego w tesco u Adicia-
 Józef. Lixeta: i dotkliwie ponowionym roze-
 narzem, do wymarszu zmusił, tam blisko
 półtora roku, w utrudniającej pogranicznej
 służbie i wielu utarczach i doświadczeniach
 od Prusaków, przebywał z Pułkiem, Rozwadow-
 znów nagle — na Nowy — rok 1811 gościł w Warszawie.

przybycia do Warszawy; ledwo stanął przed
"Kicim o świątku" - tak do niego przemawia
Michał Korwaciński, najprzód wieść, że ja
cibie, kob., jak Przemysław Radziwiłł
ale ote intodennu ³Przemił Dominikowi -
zachwiał się mić ²Przemił, podług roz-
waży, przyszło mi na myśl, że Ty, Josy
wiłłi Aug. masz u Karbu, jak na twój
marialet, wiem że masz pięćciór. Dzieci -
odstąpi - mi ²Przemił, a on i Aug. Karbu
zapłaci, i umie, który gdybyś miał
do rządowania Karstwą, pewnie bym
je Tobie ofiarował z obowiązkiem. Du-
cibie więc ³Przemił - rozmarz ten mój
prośbę, a może go nie odrzucisz -

Na tem. pram. tw. ciłłi nuiej drogiej
Anny, niestetyj przerwany sortet. Delu-
go biagu niestetyj tan ja w tej papierach -

Babka nasza, a żona wyjątkowo i pisa-
 nego Dziadka. Kuzynstwo Prokuratorów
 Anna z hr. Golejowski, młotami-
 domowemi i pięknymi, oraz
 wykształceniem i rokiem do młodo-
 ści uległa. Kłótnia; cięta
 ona miłości macierzystą z uczuciami
 nadobowemi. Cał. stacye, ze w czasie
 powstania - w 1830 roku, z przyjaci-
 łyń najmiłostwiej i najstarszą
 była Franciszka - zostawiając przy
 sobie w domu, ostatek. Starszy syn
 Antoniego, Kłótnia, Franciszka i Włodek
 profesorowie epice. Matka Hosiń (Kłótnia)
 której wrocznością pierwi. Kłótnia -
 ostatek, a - reha. prawn. Jasna
 z napisem Grek Ewangelij; ^{urodziny} wyprawia
 na obrac. Czerwony; i siła i żył

Przele, której macierzyste jest tam,
pale, kiedy po przebiegu czasu u niej
Synów tych swoich. Potem jej i oboj-
czyta. Znowu przy sobie. I tak. I tak. I tak.

Obydwoje tej Pałki -
względem potłoczenia, przynależności
duszy, serca, i ciał wszelkich. Robi
tym wtasciwy - , stawa się godne
mi - rodu - tej zacnej matrony pol-
skiej, której wysocy co mieli serce
znania z uwielbieniem i powierzeniem
wspominają.

Oboje. Przechodzi i nasi -
Kazimierzowie w macierzy -
swej. Pałki (na podole Galicy-
jskim) leżą, pochowani -

Przele Ich pamięci -
(zgodnie z ich życiem był wygadzany. I tak. I tak. I tak.)
(i matka Zapolska z domu na podole. I tak. I tak. I tak.)

cu. 1

1

aba 2

atth.

temi

bi 3

ne 3

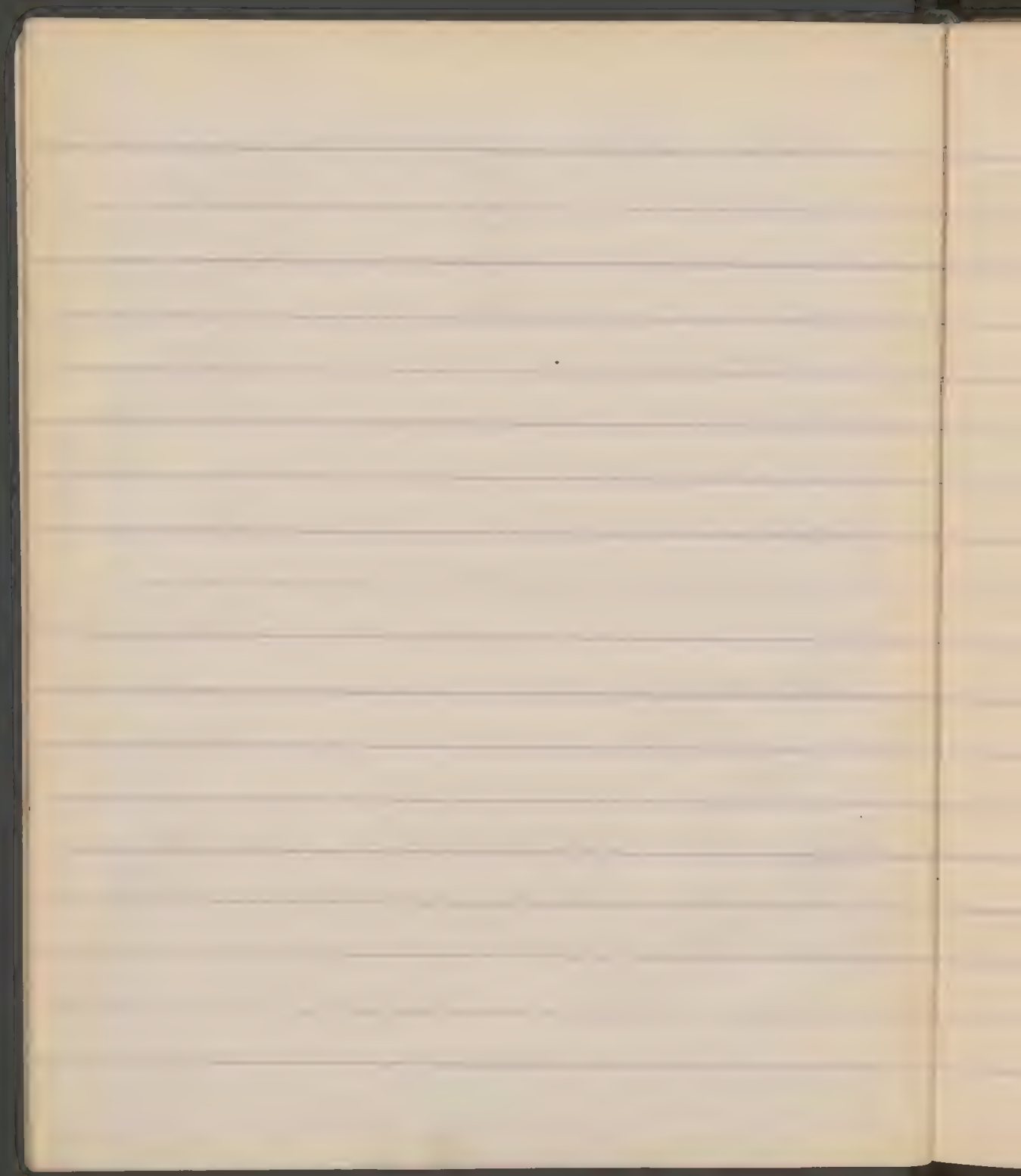
kol 1

ediv

icm

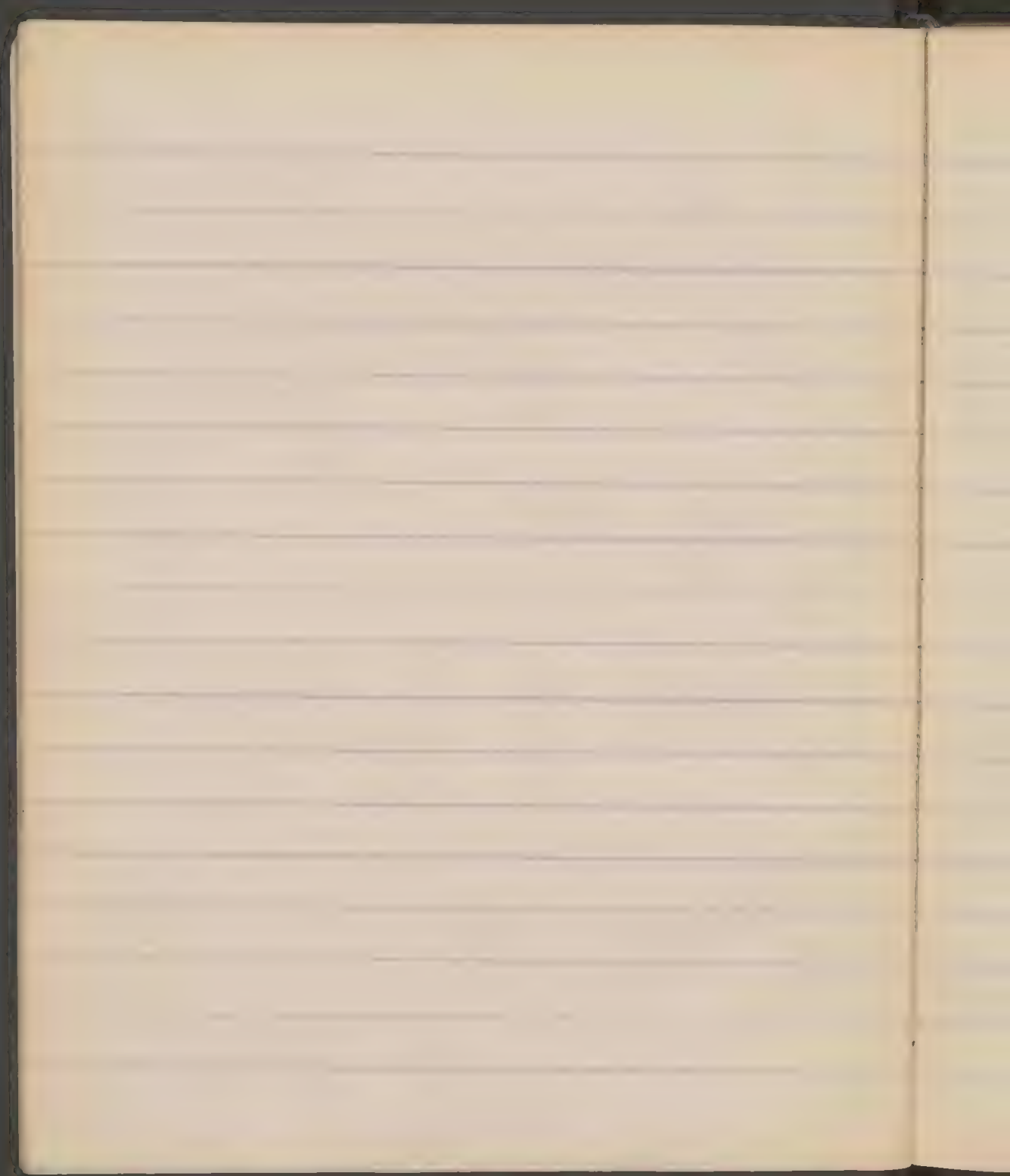
icys-

welli
illim

Sh
= new
fis
sz

za
Sh
ab
Sh
mo
pro
Dre
to
P.D.

21

Pamiętań - z czasów wojskowych -
Ojca mego Antoniego Rozwadowskiego

Wdrażać też wszyscy Polacy moi wstąpił
służyli - w wojsku, odbywali - wojny, z Napoleonem
i byli - czynni - w postaniach narodowych
pisząc co widzieli - i czego doświadczali - przy-
szła mi myśl pisać za ich przykładem.

Odbywając więc karierę wojskową, byłem
za nadto wstąpił, aby moi - czytelnicy - mogli
służyć za wzór. Niemam tyle wiadomości
aby moi - opisanie - mogły, należeć do
Historij, cel zatem mój jest zestawienie
moim Dzieciom pamiętnik - z tem nie
prasznowat, a zdybawszy już wujdny
drobnostki w pamiętnikach, kilku
Autorów przekonany jestem, że i moi opowia-
danie do ich - rzędu - należą moi.

Biciec mój Kłazimierz Potwardowski -
od 14° roku swego życia służył w wojsku
Polskim w Brygadzie Ukraińskiej
Dziwaczki po nieszczęśliwej wojnie 1792
został z wojskiem w Kraju przez Mostki
zaścian, ostrożnie sobie Mostki
przebiegali - z tem wojskiem, nie
rozdzielali go, ale go obtoczyli, i tak z
zabi - oddziałem przysięgac na wierność
^{Carowi} Katarzynie, w tem czasie Biciec mój
postąpił na Majora - do 2° Brygady
Łazińskiego, gdy w roku 1794 Kłazimierz
wezwał cały obwód i wojsko do powstania
na chwałę memu Biciu, którego patrioty-
czymowi i odwadnie ufał, znając go
jeszcze z wojny 1792. roku, aby stanął
na czele Brygady w której dawniej słu-
żył, a którą już po Dziwaczce Wysocki

Komenderował, aby się z nim starym zbra-
 niem Chorągwiemi. Ojciec mój
 nieograniczone zaufanie u tej Brygady
 tak go przygotował i ruszył z nim z
 miasteczka Morachwy do Mohilewa
 gdzie wstąpiwszy, na Proim wyższych
 Oficerów, sam na czele Brygady wplam
 przez Dniestr przepłynął, i przez
 Republiki, Galicję, dostał się pod
 Dubienkę, do końca tej walki Narodowej
 zaszczytnie służył, zyskał zaufanie
 i szacunek u swoich Starszych, i z tego
 powodu w roku 1809 Księżę Pomieński
 Odebralszy Galicję dał mu karę dowództwa
 2. Jazdy Galicyjsko Francuskiej,
 która dostał potem N. 8 pułku
 Księstwa Warszawskiego.

W roku 1809 miałem lat 17½, ale

że w tych czasach wojennych młodzi
zapalona była ich ciekawość, o nauce
nie mogła myśleć, a więc ojciec mój
chociaż mnie - jaskrawe widział nadto mło-
dym, i sądził by był żebym się uczył
widział się jednak przymuszonym
wziąć - mnie do Poltvy, wsiadłem
więc na konia w Chortkowie - i z Łanem
na ramieniu odbyłem marsz pod Tra-
kown, razem z 250 ludźmi i kilkunastu
tu przyjaciółmi - mego ojca, których
mu pozwolono przyjechać, do Poltvy o
którym wyżej wspominałem, a który
był zformowany w Departamencie Kon-
systentów, zastąpił ten polk pod
Trakowem w nowym mieście Horodnie.

Rozmieszkał tam pozmiej splamiony
rodowity podoleanie, przyjmował nas

oddział przemowy w Kłoci - wyraził, że
 pierwszych nas swoich współziomków
 wita, i widziałem rzecz - zadną, bo trzy radości
 - ci i wzruszenia na jego sinnej twarzy.
 Zastaliśmy w Poltwie wielu Officerów i szeregów,
 którzy ustąpili miejsca naszym Podoficerom
 z Nowego miasta przesłani do Wiskicy
 ale że niby to stosownej kwatery, stanowią
 sztab Poltwa we wsi Giskupa Trahowickiego
 Koobry, tam byłam świadkiem pięknej insty-
 - tucji, Napoleońskiej, radę gospodarczą
 zwaną, należeli do niej wszyscy
 stopnie, miko wspomnieć jak Podoficerowie
 i żołnierze stanowili - kto zastąpił na
 Krzyż w tej wojnie, a kto nie, jak
 stanowczo - i na jakich pewnych zasadach
 świat odmawiał - nagród Officerom
 którzy ich nie zastępowali, prawnikiem jak

Kapitał Dąbrowski - pomimo przedstawienia
 Majora Czarnieckiego, nie dopuścić do ośrodku
 Kapitanowi Łepolskiemu - i Wiskicy, po-
 szli się przez Wiedęgrzyck do Łomży, ~~przez~~
 marsz ten - odbywaliśmy ^w ~~przez~~ ^{Wormin},
 nasi żołnierze - byli - bez - płaszczy,
 podolacy na workach - bez - siodeł,
 niatem płaszczy - z żołnierzem przypiętym
 Dawałem żołnierz mojemu proboszczowi -
 i z tą się zawiatała przysięga ich
 zawsze - w żołnierzy doświadczonych -
 przysięgamy do Łomży w czasie Mar-
 nawatu - 1810 roku - prajmowano nas, jako
 Zambor, wracając z Ławiczką
 Kampani - 1809 roku, i Prezydent ^{6^{ty}} departamentu
 Łasochi - wziął nas, przed Gram-
ty, dawał z duchownymi, nasza Wojna
też i główny główny główny główny

The first of these is the fact that the
 system of education in the United States
 is not a single system, but a collection of
 many different systems, each of which is
 adapted to the needs of the community in which
 it operates. This is true of all countries, but
 the United States is particularly so, because of
 the large number of different groups of people
 living in it. Each of these groups has its own
 customs, traditions, and ways of life, and
 the education system must be adapted to
 these differences. This is why there are so
 many different types of schools in the United
 States, and why the system is so flexible.
 The second of the factors mentioned above
 is the fact that the United States is a
 young country, and its education system is
 still in the process of development. This
 means that there are many new ideas and
 methods being tried, and the system is
 constantly changing. This is also true of
 all countries, but the United States is
 particularly so, because of the large number
 of new immigrants who are coming to the
 country, and the need to educate them in
 the English language and the customs of the
 United States.

[illegible]

4th Feb 1891. Collected from the same place as above.

[illegible]

[illegible]

The first of these is the *Spilota* group, which is the most common and the most variable. It is found in all parts of the world, and is the most common of the *Spilota* group. The second is the *Spilota* group, which is the most common and the most variable. It is found in all parts of the world, and is the most common of the *Spilota* group. The third is the *Spilota* group, which is the most common and the most variable. It is found in all parts of the world, and is the most common of the *Spilota* group.

The first of these is the fact that the
 whole of the country is now a
 single political unit. The people of
 the whole country are now united
 in a single political unit. The
 people of the whole country are
 now united in a single political
 unit. The people of the whole
 country are now united in a
 single political unit. The people
 of the whole country are now
 united in a single political unit.

The first of these is the *Chrysomelidae*, which is the most numerous and the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The second is the *Curculionidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The third is the *Scarabaeidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The fourth is the *Staphylinidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The fifth is the *Colletidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The sixth is the *Chrysomelidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The seventh is the *Curculionidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The eighth is the *Scarabaeidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The ninth is the *Staphylinidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world. The tenth is the *Colletidae*, which is the most important of the group. It is the most common of the beetles, and is found in all parts of the world.

I will be the first to say, since I
 arrived, that my first impression
 was, that the people here were
 kind, but I soon found out that
 they were not. I was in a
 great deal of trouble, and I was
 very much surprised to find that
 the people here were not
 as kind as I had expected. I
 was in a great deal of trouble,
 and I was very much surprised
 to find that the people here
 were not as kind as I had
 expected. I was in a great
 deal of trouble, and I was
 very much surprised to find
 that the people here were not
 as kind as I had expected.

I have been thinking of you very much lately, and wondering how you are getting on. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I have managed to find some time to write to you. I have been thinking of you very much lately, and wondering how you are getting on. I hope you are well and happy. I have been very busy lately, but I have managed to find some time to write to you.

[illegible]

[illegible]

The first of these is the fact that the
 system of education in the United States
 is not a single system, but a collection
 of many different systems, each of which
 is adapted to the needs of a particular
 community. This is due to the fact that
 the United States is a large country, with
 many different climates, and with many
 different races of people. Each of these
 factors has a bearing on the system of
 education that is best adapted to the
 needs of the community.

[illegible]

połk 21^{my} lekkiej piechoty granatowej,
Dwanajści. Pomysł wielki, to sobą,
Ostrowo i Witebska jest sześć mil,
potrzebie jest cizła lasowe, a my
tylko iden pół piechoty miser. Proś
Kiepotilański - leciut z nami nieogła-
dać się na piechotę, i pod Ostrowem
niechcą na nią, kazał nam iść na
przód, a mostale słasownie domni-
sca piechotę się ostawiali - Kieresierzy
byli - w rezerwie jedna brygada lekka
w ofensywie, nasze trzy brygady, prze-
długie awangardę mostów, prze-
sołą zaraz odwraca nas - pół rozbit
czerwobok, piechoty, musie być my piechu-
row potemu wypędzić z Witebska, Koto-
godziny jedynastej na polanie potasat
się nam uowy czerwobok, półdownie

nasz. choć siewali, tą razą zostit się
 w tyle, oficerowie prawie wszyscy —
 Adjuvant, pólkowy Sawłostki prowadzit
 pólki do stawy, przed swawrosem, pierwszy
 kapitan. Pereżowski — je — wystąpił — w
 szeregu — przed drugi. Swawron, przed trzecim.
 wachmistra. Owsiany a przed cawartajem
 roznachnik. Stenowski rozbił się i ten
 caworobok, Sawłostki był ranny, a ludzi-
 mństwo, po rozbiciu tego caworoboku
 z milę szli się za naszymi, rękotkami
 flakierami — Moskale przyspieszyli reitera
 dy, po poluwnie dla naszego ujęcia — rękota
 Moskwoska — po poluwnach — zbierała się w rękotkę
 Kupki — a naszymi museli swawrosem — to
 kupki rozbić, swawron w którym szli
 tem chociaż najmłodzy w wieku i ranie
 cały czas sam prowadzitem, bo nie było

przytomnych i wielu innych oficerów, których
wielu zostało rannych. Dojrzawszy i jakoż wystrasz-
chwalis i zachęcał, że zabawiało się aż do
wieczora, stanowiący na noc o dwie mile od
Witebska, około połnocy Martale ruszyli z ob-
szaru, równo wsiedliśmy na konie, równo szliśmy
pod Witebsk, przed którym na wzgórzach
Martale zacieli mowę, rozprzecz, i zawałto się
ze się wyphowato do batarii, zawarto się
już i nasza armia swiagaci i Cesarz
nadruchat narwał nasz pólk najwaler
miejscym z walerużych, itak jest wydru
Rowanow w buldynie Armij - Kawalerii -
naszej zeceto samostwo na dolinie roz-
wijac, powzgórzach - naszej, prawej strony
postępowato piechota, nas tak iako awan-
garde wyphobali - naprzód zsiśmy stali ze
dwie godziny pod Martalewym ogniem

nim Moskali Artilleria i piechota popchnęła
 szereg nasz - przez Duxo innych zginęło mój
 pobornik sierżant Starygin, kolega
 mój szkolny, którego gdy poznał na polu
 wistku wyskoczył i stracił, podniósł go
 i kolegniem do szpitala, gdzie był szpital -
 gadał przytomnie, że gdyby nie wnetrności
 które mu wylekli mógł by żyć. Wiceoś
 przesłany przez Witebsk gdzie stała
 główna Kwatera Cesarza. Parojed
 obrachowywaliśmy się zrobić się z naszych
 czterech szwadronów tylko dwa, i to tylko
 dwudziestu sześciu głów w całym rotku, a przed
 Ostrokiem liczyliśmy 440. Przez zarząd
 starszych podał żołtownik w raporcie że
 wszyscy oficerowie zasługili na Krzyż a za-
 tem żaden nie dostał, obiecano nam że rotki
 dostanie sztabar i na sztabarce Krzyż

ważny od dragonów pod Pawino dwa stenda-
ry odebrał. Także już siedzi na koniu
do miasta, przyszedł widać aby z kółkiem
nomenklatury dworów cesarskich i prynci-
pów na odczyt. Do głównej Kuchni, prze-
szedł pułkownika Kapitana Grabowskiego
iako zwałnego officera i mnie, mówiąc
ze to w nadgodzie mego odznaczania się
mam być zbliżony do Cesarza. Nasz
półk z Awangarda poszedł naprzód ku Smo-
łenshowi, ja się wróciłem do Witebska pod
officerów naszych - i żołnierzy rozproszonych,
my posiedzi marszałków i ministrów,
Kapitan został na ordynansie przy Ger-
tierre, a przy Laubincourze stojąc kilka
dni w Witebsku, przypatrzyłem się całej
gwardji Cesarskiej, włońskiej, korpusom
Dawusta i Wice Króla Włoskiego,

takich - woistk i mojej przedział niewidziat, i mojej
 prawność niechcisz widziat. Pierwsza noc
 nocując z kapitanem, przychodzi zotwierz i wota
 minie od Paulincourse, zastanie przed dworkiem
 iego kwatery furgon zaproszony trzema konami
 przychodzi przed niego, rozkazuje mi abym
 poszedł po swoje siódło z mantelkami, dać
 Dupeske 100 Napoleondorów, i powiada
 żebym na tychmiasz tym furgonem iechał
 do Ministera, nakazując żebym dopuścił
 gdzie powata jest regularne niedziade
 iechał furgonem konno a nawet piechoto
 że ta Dupeska jest ważna, i głowę odpo-
 wiem za opuszczenie. Tak tedy jak-
 statem miał w mantelkach tylko siano
 iechałem z Dupesko, które było do skwaru
 biega z rozkazem aby się nie taryt z
 wielko armii, ale aby obrucić się przeciw

Korpusom. Mostkowskim - najcenniejszym z Tur-
cji, temi a nie belkami - francuskimi wiezbienem
z piot miki - , w tem osiada wszy ichnego z
nich - i uciekawszy nawet z rągi, zastawtem
wiel za ludmiona, i domni - chłopskie, uciekat
szy ze trzy mile domni - chłopskimi, ana z
lastem powrót, i trzeciego dnia stanolem
w Minster. Gdzie zastatem jenerata
Gronthorwskiego gubernatorem, ten mi powie:
Dziat ze Szwadecenberg sam się wrócił
z Kiewsika naprzeciw Formensowowi, i
rozkażat mi do niego iechać, zhitował
się nademną zetek biednie na prawach
powstonych, i lat mi - jakai stare dorozie
Włozą na pierwszej stacji nocuitem, bo mi
się potamata, po przejściu przez Kumen
u niego pierwszy obiad ziadtem, bo
się zwysile żyło, albo niedogotowane

strawą, albo suchym chlebem; a przez ciąg
 tej mojej podróży, przez bożnią ofrozmia-
 się tylko co mi było podał na powrót
 to jadąc zgrozdem, chociaż kilka razy
 nadziwi przejeżdżając po pod Dwory zachod-
 Dzieli mi drogę familie obywatelskiej
 z Włocławem- ledwie parę minut pomówiwszy
 iachatem Dalej. W powrocie od Kweren-
 berga, iachatem razem z potłownikiem
 Flakant adiutantem pod ten czas
 Bertiego, ten się dziwił z kąd i a mian-
 tyle znaniomym na Silesie, mówiąc że
 jestem rodem z Słabicy, nie mogło się on to
 w głowie pomieścić, jak mogli ludzie którzy
 mnie pierwszy raz widzieli; z takim uczuciem
 serdecznym witac się ze mną, bo on tylko
 widział tak uciechania i ucałowania
 tak od kobiet jak i od mężczyzn a

24
Ston nie rozumiał. Wypróżniony z miasta
przez wicekróla. Stenotem nadobnym w
Mieswieciu, gdzie byłby zastatem - Uwierga-
Chustojacze, gdy się niedawno - pot-
Kownikowi od uwerli i zwolęgerów
dowodzącemu Uwierga, powiadzi mi
ze - Szwarzenberg już w Stoninie, a że
te ścieżki nie drogi - są same lasy po
których Maruderzy Rosacki suni się,
Daj mi 24 konie i officera od Cheveaux
legerów musiałem więc stępo zwozi-
ić, odpozywać w nocy zaiuchtem
do Stonina, Szwarzenberg już zastat
ku Dobrymowi, gdzie Regnier z jego
awangardę złożoną z Saffów poprzedniego
dnia - spotkał mi z mostkami. Wycho-
dzącemu już z kwatery Szwarzenberga oddałem
depesze, nazat mi podać ze strony Staini

Wonia,

abym w jego świecie uciekał, oddał mi
 jako gościa porucznikowi od Włochów
 Martinez, którego umart w randze generała
 adiutanta przy Cesarzu Ferdynandzie
 Danowi Odyneusa i dół poście pod
 moje bagaże które się składały z kulbaki
 Wyickelidunij ze Naboru górno wojsko
 Austriackie zarięto przywieźć. Zareca
 się marta Kanonada, po której Kaiser
 Husarów starzował na Dragonów
 Moskiewskich. Zaraz w pierwszym
 momencie potłomnił tego potłom Horwat
 Izimot, wskazał się coeli była to
 pricy demonstracja jak Basalia
 która trwała godzinę i pięć minut.

W tym czasie...
 1840 + 0...
 1840 + 0...
 1840 + 0...

[illegible]

Die erste Gruppe der Pflanzen, die
in der Gegend von Berlin vorkommt,
sind die sogenannten "Wiesenpflanzen".
Sie sind meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die zweite Gruppe sind die
sogenannten "Waldpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die dritte Gruppe sind die
sogenannten "Wasserpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die vierte Gruppe sind die
sogenannten "Steinpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die fünfte Gruppe sind die
sogenannten "Felsenpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die sechste Gruppe sind die
sogenannten "Bergpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die siebte Gruppe sind die
sogenannten "Hügelpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die achte Gruppe sind die
sogenannten "Talpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die neunte Gruppe sind die
sogenannten "Bachpflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden. Die zehnte Gruppe sind die
sogenannten "Seepflanzen". Sie sind
meistens in der Gegend von Berlin
zu finden.

[illegible]

[illegible]

Mordca nie tam była, walba, piechoty pełne
wiosny, Mordca tam jest. Długo było trapiło.
Mordca się cofała, my staliśmy na nocleg i
drugiego dnia spakowaliśmy się ja ^{nam} do
~~Wielkiego~~ ^{bardzo} ~~złoty~~ ^{brzydki} ~~koszule~~, i dał mi tarczę
swoją, dopiero później zjawili się, mój o-
wiec i idącym koniom, bo drugiego um. uchradli;
Dopiero przyszedłszy do swoich rzeczy przebraliśmy
się i na mego staroznawiedzi konia siadł, do-
bry to był konik i wytrwały. Od Apoloniusza
Zacuta się nasza okropna praca i niedza,
nie mieliśmy ani chleba, ani nawet soli, unie-
sawaliśmy mieliśmy podostatkim, a
reszta woiska po wielkiej chorobie już konie
uśli, nieśmiałe nigdzie się nie odrybato,
za furami trza było na bok - daleko po-
taci i dostawiali się snopów, siano a
czasem tyłko stony dla koni. Cesto

jakkimuz do poinej noy się bili; to Romie
barali - zostawione po Moskalach - iedli; to nie
było czasu po furaz. powstać, mało więcej
Romie dostał trochę owsa, z naszem ludem
i furazami iadło się widywali smy, bo si-
milnowali - więcej radunku jak dostarczanie
nam żywności - furazom tra to było tole
tolerować, i nie zmieniać, to choć czasem
coś przywrócił, a jak się spodziewał zwinąć
to więcej, niewrócił, i tem sposobem formo-
wali - się narodziły, mazyram furazami -
podoffiera i kilku żołnierzy z regimentu
co się posyłało za żywnością dla ludzi, bo
za to tra było posyłać. Dalekono boki
i wielkiego przemysłu używać aby coś
dostać, za furazem dla Romie iedzili smy
oddziałami doleń. Te swiemie uderzo-
nia siadałi smy na Romie, Moskale

45
Kaidy' skopy ziemi bronili przy Kaidy'
i Shudze brali pozycję strzyci dymem
palących się wiosen i Karorem odbywali
reiterade, a my ustawicznie musieliśmy
szukać przeprawy przez błota rzeczek
których tam bardzo - gęsto jest, tak że
ciężko do późnej nocy na koniach sie-
dząc - ledwieśmy zdołali jechać miłi waszy
naprawdę takimi wielki trudne drogi.
Takto pracując głodem więcej tracieliśmy
konie - i ludzi - się dużo przeszło robota -
którzy pomarli z łezby maruderów
jak od broni - nie przyjęli ich; ktorum
mają, straszą - wystraszali - przez północną
nie wolno było codziennie Moszale wszystkim
wsie i budyńki - przed nami - palili -
wielka dui takich było - że i po bokach
wsie się palili - między nami mówiono

ze Cesarz nadgródził Moskalom ze oni po bołach
palc, kazał i naszym zandarmom, probować
palić, ale historia powiada ze to sami mies-
kańcy przez fanatyzm zobili, co jest podobaj-
sze do prawdy, bo jak zobowiązanie, się do
Moskwy to powiedyncie. Nożach i chłopami
naszych mazurów po bołach i na trawie
wybijali -. Kilka poczt które między
Smoleńskiem a Moskwą składają, się
kaziada z jednej kompanij piechoty i 16
jardy opatrzadowanych rozbił i w pień
wyrzucił -, nam się trzęsisto - chodzą ze
furacjami zdobywać - szlucem wiadom-
com obwarowanych lasami polasach
zdobytkiem swoim. Ruszywszy z pod-
Walentym w parę dni marcu zastatili
oni pod Drohobuzem Moskali - na pozycy-
zatrzymata się nasza awangarda na

477
nadziei. Pomni; rzeka tam już się płynie
za to rzekło postano nasz szwadron sta
rozpoznanie nieprzyjaciela, staliśmy
na bloniu pod strasem, Gaidzi komu
rowat szwadronem - wystat pod mur
mika. Przeciwnie - na plantery, a
unie - z plutonem w aspekcie jego
bo nam się zaczęło pokazywać plantery
Kozackie z góry od niewidzialnego
korpusu - posuwali się nasze plantery
i z nami z wolna - bo widac było że
Kozaki - umyślnie za sobą powiązali,
Gaidzi - z resztą szwadronu za nami
nie postępował, tak żeśmy go w końcu z
oczów stracili, Przeciwnie widzieli że
zgromadził plantery Mostowski - pisał
unie jako starcy, zastąpił go przy plan
terach, sam powiachał z flagą i pro

rozkaż co ma dalej robić, poznałem łatwo
ze ztechnyzt, bo jako najskroty nie powinien
był oddzielać - osuszać już, też więcej, nie
wrócił. Zostawiłem więc - mój pluton pod kom.
mendu sierżanta Wieluńskiego w Asfeldu
raczej; sam obiołem komendę Glantherów
manewrować z godzinie, i spostrzegłem, że
coraz więcej koczów się zbiera, wzrotem
Willa żołnierzy ze skrytka i uważając że
góra się już konczy, podskoczyłem
na mroź, i rozbryłem Willa szwadronów
ciężdy podchodzących pod górę, tem sposobem
aby nas oskrzydlić i zabrać, gdy na powro-
cot do swoich kuta mi przedstawi-
tył, w prawej nogi; ale na to nie uwaga-
łem, Wieluński przybiegł do mnie, posar-
dził się, rozpuszczili się obydwie plutony
na Glanthery, aby szybsze miejsce zająć

~~10~~
i tak szerszym odwrót dwoma liniami stepo-
z wielkim oporem do uimonia, było innej
niechaj dopuścić uścisku nieporządną, tu
podmaw - konia zabito, rozumie się że wsia-
dem na innego, żołnierz mi nożem obcią-
szoną, tak manewrowałem dobre casie
mi, a zdobyłem kapłana Łepolskiego
Włodek odszedł od Gachingo z tysiąc pro-
ków stat ujęty za pąchem, ni by aspe,
kurriac mnie, Moskale spostrzegli
jego, zatrzymali się, i chcieli wrócić
do obozu, zrobili żołnierze błędy że byli
opuszczeni od kapitanów, że mnie winni
swoją ratunek, i od tego dnia kapitan
Gachin i Prusciański uciekli. - Wieroś
chirurg mój, rane opatrzył, była lekka,
siadłem na konia, ale od tam wziętem ję-
swego konia własnego - siadłem na

Wzniego jechi się tragicznie, wtem samym
miejscu od rana, po uderzeniu Polni-
staneta nasza kawaleria na Polni^a, nasza
brygada była na Polni^a przeciwnej linii,
Dwadzieścia-cztery armaty strzelało do nas,
głuski bardzo-gęsto-droczli naszych, nasza
Księża Pułkownik napierat się cztery dni
szarży, na Polni^a, ale nas jenerał Pous-
selle, którego po rannym pod Włoboskim
jenerałem Niemcewiczem dowodził naszą
brygadę potańczą z pruskiemi kuzaczami
wiedopuśczał tego, ale po południu nie-
worem jakim sposobem Król Królestwa
pozwolił, poszliśmy tedy do szarży, ale
zastaliśmy armaty oddzielone od nas,
rzekło, Szereżim myślimy mniejszą stratę
pomiędzy, ale pruskie kuzary za nami
idące straciły od jednego strzału karta-
= czami

48
Majora 27 ludzi i 43 konie, stojący na
naszym lewym - skrajnie - przysłonięty ofi-
cer zacił się na tego bez komendy za par-
gorem, całą brygadę to zrobiła, tem spo-
sobem - ochroniliśmy się od zguby; staliśmy
w koniach na noc, byłem tego dnia na gród-
gardzie, tak blisko byli Moskale że z pla-
cówki słyszałem rozmowę w ich obozie.

Ale w takim razie generałowie francuscy
nie spuszczali - się na warty, ieden za dru-
gim obchodził wydepty, i gdy ołtów pójnocy
Wról przysiechał, do mojej placówki sty-
sząc cichoci w obozie Rosyjskim,
kazał mi placówkę przenieść na przód, a
polarzyć do ognion Moskiewskich - nie
zestali już wilgo. Przeszliśmy prak-
tycznie. Drohobuzkie graliśmy do stali-
wodzi na lewo zwanej, a w niej mieszka-

Balimy się, i tylko takimi pić, to-
był czas godzinny i dli więcej osłane - prochu
i siarę gotowane. Naszylimy tu Maksimie-
zwojczajnem - jakein wypis: opisat sposobem
nie tam nowego niezaszto, pruch, i samy się
w soł zaopatryli, przyszedłszy pod Moskale
czyli do wsi - Porodkino, tego dnia 64 pott
Stanów był w pierwszej linii, i staliśmy w
schody, szarowali na 64 pott Drganów
było to na roli suchej, wielki - się kusi, i robót,
Moskale nas nie widzieli, 64 pott się cofał,
i myślnie, myślny się dali - mijac potem
wziawszy, lewe naprzód uderzyliśmy z bolu
i z tyłu, i diabliśmy ich - strępli, przy
jednym Majorze - został się porucznik
Krzysztof, i uderzył się, z nim za to że
produkt szeregu, po gorzkich wymówkach
niez pojedynku ze Stanowskim. To też są rzeczy

zeszliśmy na ścieżkę na Dolinę, i więcej się
 staraliśmy na nas półk półk w Drogach
 Kłosek. Dostawo-robiliśmy już tam. półk
 w Drogach. Staliśmy na Drogach, Dostawo-
 Drogach w schody były ustawione. Półk 64
 Maxury przypuścili tych mianowanych - Dra-
 gonów do lasu, które już się oparli na Drogach
 ścieżki, nasze Maxury wrogów, nas zepchali,
 my z przystąpieniem - Maxurami - do lasu.
 zrobili, Dostawo-Droga-Droga - Stolica
 w schody wstrzymali, wtedy nam było, do
 wstąpić. Kłosek - Ruciatowski, Kłosek nas
 całą, woine niewidział, w ten czas tam wtedy
 przetrzymali; po odparciu Kłosek
 staliśmy na tym miejscu - w asfalcie
 Armat, z lewej strony za płotem Drogach
 Dąty do nas Kłosek Kłosek, od idziej
 z tych o trzy Kłosek przedemną ^{padł} i idziej z

najdzielniejszych officerów naszych, mianowicie
 Kolumnie Szwedzkiego za powstanie Dąbskiej Kapituły
 Beresowskiej, cały półk był przeznaczony, jego straż, ja-
 sam za widkiem, tak jak z nim nie było tu, dopuści-
 on był bardzo słabym chlebem - podzielił się
 z nim, po strasznym - płaszczu moim - dał
 mi - swój, i dnak - choć drudzy officerowie wzięli
 z frontu aby się z nim poignąć i pochować
 ciału jego, ja nie miałem tego pozoru, i nie przeszedł
 mego miejsca, bo wystawieni byliśmy na wielki
 ogień kolumny i Tharabiny, tego dnia staliśmy
 do bardzo późnej nocy na koniach, i Mostale pasz-
 czali - raze kolumny - nas oświecał, i tym sposobem
 do nas strzelali. Następujący dzień był odpoczyn-
 kiem i przygotowaniem do wielkiej bitwy pod
 Mołotkiem. Pośladaliśmy stan rzeczywisty i wiara
 i po zebraniu i wstąpieniu do frontu, przybyłych
 żołnierzy, z rezerwy, i tych którzy przeżyli wojnę

na nabytych - wozach - sposobami koniack było
 nas - około 820 ludzi w Regimentach i 12 oficerów
 z podpułkownikami (buszkiem - na czele, 12
 pułkowników - dostatek ułanów na oczym i w celu
 tego nie był przy pułku, podpułkownik Czar-
 necki i wielu oficerów pod porządem starości
 ciągnęło się z tego przy pułku - oficer
 ie kapitanowie - Ryński, Thomsowski, tru-
 dnił się od początku wojny zabudowaniem. Przed
 wschodem słońca, w dzień wielkiej batalii
 porucznik Sławkowski przeczuwając że zgi-
 nie zaprosił nas kilku na śniadanie, iż
 byliśmy na koniach, ruszyliśmy pod
 lasem, na pochylasie - w górę - pod
 między baterią odebraną od moździerzy - na
 którym miało być baterią naszą. Przystąpił
 gwardii z lasu piechoty - wyprowadził - śnieg
 my oczyma i kimy pole, przysięgł nam - gruntem

Partaczowem ogniem i kulami Karabinowemi Las-
Donas dochodziły, zaraz Obuch-miał przed sobą
kulę czapkę ułchistą, i Wrogiem ze swymy protektami
cawalemi. w tył, pod Kapitanem Szepelshin-
Donia-ubito i ten wiechciał wstąpić na innego
widział się, poltę o wschodzie Donia pod komendr-
porucznika Stanowskiego o zmia tylko oficerach
bo reszta powzięła a byliśmy tego dnia
sami oddzielnie, bo reszta dywizji poszła
z prawej strony Lasu i jak tylko niżej było
okryte, zaraz Artylaria stercy gwardji
Cesarskiej ubrana w całej parady-światła
24 Armii i cis. Nięgo Kalibru w swym bator-
i myśmy żarli- na dot przednią w Aspektu
cigi, bo- bardzo blisko był wiozł i ci-
przez kulka godzin ogromny ogień i nosiliśmy
dostawali się nam- Kule Partaczow i granaty
porucznik Chwałski dostał w pierś kula-
= cawem =

Tsiatychi - i Strelipinski byli razem, po trzyna-
 kudziesiąt - wyrzucali nam - z frontu, a od
 tyłu naszych - Dział i porażka. Nominam
 Kłębki, a potem - tak. Cylinny ogłuszeni -
 ze z dawno nam się ze zadan - i nas z tamtą
 niewyidzie, prawiem - znow - zupełnie - z ob-
 ietnia, i cała ta niecierpliwie - na kole, -
 Co z porażką - ogłuszeni się tyłko czy
 nie zobacz - naszego - Jenerata - żeby nas
 z tego miejsca wyprowadził. Z południa od-
 sunot się nieprzyjaciel - wyszedł na plan-
 tery granat, pod mojego konia - zarył się,
 w miastę ziemię, i uciek z koniem wywrócił,
 ale równie był obydwa, przed wieczorem
 na koncow - balab. Nazabiam - Właściem
 przebie na two na trasie. Na wieczna
 Awangardę, przechodził traciłymi ludźmi.
 od Armii i zębaliłymi Wraspieron Mosk-
 Krasnshick,

skazujących na naszą baterię; więc Frost ^{of} ~~W~~
 rzucił nam ich. Nieprzyjaciół, ale widząc nas, szybko
 wsparł nas batalionem Grenadierów, którzy
 dopuściwszy na St. Wroclaw to, i inne Dali-
 ogwia, wielką, w niej srobie zrobili; my posunę-
 wszy się, wzięliśmy półtównia rannego
 2 oficerów i kilkunastu żołnierzy, w niewole,
 był to już koniec batalii; więc i zabita
 się donas nasza dywizja, stanęliśmy na
 noc na polu o wisłku - pomiędzy gesto-
 łaciami trupami - co mi się tylko raz
 trafiło, a żołnierze i mużeni - ledwie że od
 koni - podciągali trupy, a sami po-
 między wieni i na nich leżeli, tej nocy
 i tylko my, a mi koniec nie zgoda nie-
 mieliśmy josi, ale nawet ognia mi byto
 z czego robić. Dodnia ruszyliśmy pod
 same miasto Morawsk, po obrachowaniu
 się.

Zostało nam w polku 52 żołnierzy i 5 Officjerów
 to jest porucznik Hanowski, Stęmborski, Borysławski, in- i Kierabłowski. Którzy rano
 donos przysłał, że dwa niebyłe czujności-
 nocowaliśmy przed Mozaisthem, pierwszy
 raz - nie mogła być praca - zamroziła na
 górze śniegi - leżąc, rano - Proci i Szapotański
 chcieli ostrzedzić nas - porucznik, i postać na
 nasze miejsce - La tourmanbourg w Lwan-
 gardzie - Którzy miał być jaskini - polski-
 porucznik - co były splaszone pod Miram
 to jest z 11 i 16 Ułanów, wieżę wysyłałmy
 się tym odporzym, o - mile za Mozaisthem
 Ktoś iakiegoż Własności - co go nasi nie
 wiedzimy - czy prawdziwie - narwali - Rozdostwoim
 Kancelaria - Moskiewska - na tarta na rasonie
 Trzy polski - La tourmanbourg Którzy
 Otrzymać - przedzie - nie wiem - co tam się

state, opowiadano nam że wioś. Socjalistów
 iucit kapelusze i ziemie to są inni matthi
 Dzieci - i postać ta naszą Dyrizaj, to uciek
 sesony klusem i za łopiem mijali różne oddziały
 i wzięci - znówi Awangardy, ale - spokojnie
 potem - maszerowaliśmy ardo mostów; i dwie
 mile przed tem miastem - Dyrizajmy mocno
 i obwarowane, poigini opuszczone, widac jak
 byto resiterade z plam. Dyrizajmy
 pod Moskwą wieczor, pod murami stane-
 liśmy na ogrodach rozchodziliśmy
 żołnierze kartofle i kapuste z miernem, ale
 chleba jeszcze niby to, w branie - state naszą
 straż gwardij, i milogo nie przeszedła,
 Cesarz nocował w mieszkaniu i stajniach nie
 daleko nas, do dnia piechota wesoła do-
 miasta, kawaleria ruszyła po kamiasto
 oczyszczona przedmieścia, a my Dyrizaj

58
ohto polubnia. ruszyliśmy z Polym bronio
przez środek miasta. Ludność miejsc
wej nie widać było w otwartych sklepach
gospodarowała piechota, nam zabrano
z koni z siadac żeby jak najprędzej stanąć
w awangardzie przed miastem, widzieli
my już w wielu miejscach opień, jakiś
Ulan od gwardji Stranin'skiego wziął butelkę
wina na wędle z kwarem w ręku
pociągnął tego wina tem kwarem
i nie wie czemu, przy podziwianiu potem
przez długą ulicę, sklepów Korzennych
podawala nam piechota - co u nas było
w przeciwieństwie - z tapac, unie podał iden
woreczek z rodzynkami i Dabłkami -
wyszliśmy z miasta, stanęliśmy
obozem - tak unie - te wino rozmażyło
Zem spał do białego dnia - jak zabity.

34
i poszedłem się do niej. Wtedy mnie od siebie
dai - ogromnie - uczyła. Dostaliśmy wtedy
Wigo obfite - z Moskwy, cały dzień staliśmy
rozumi - się, a tymczasem warte polowa i pa-
tole, mój człowiek przyszedł do mnie - i napot-
niały powrót z żywiości - miał trzy domy
chłopstwa i Browe z mlekiem, już ośmiadnie
strawno było u mnie na żywiości - chcieli się
widzieć z moim człowiekiem, Moskale
cofali - się z planu, pięć dni przebyliśmy
się zaprzemni - przechodząc kilka razy, to
w tym to w przed siebie Moskwy, dopiero
sprowadziliśmy ich w Woronowie majestosci -
Postopajna gubernatora pod ten czas
Moskwy, Woreń jadł moskwa kawał
spalić tak i swój pałac w Woronowie
zrucił w troskę, napisał na bramie -
po moskiewsku, przygotowana kwatery

St. Bonapartego Ludoziocy, tam-
wielki pozyski Moskal i Kocho. Się nam
opierali - ale o wiele z tamtąd pod
Jasotino - Stawowco Staneli. Ja tego-
dnia byłem na flankerach, ruszywszy od
Kosonowa i postępując z Kozakami wię-
cej manewrować jak bijąc się przed wie-
czorem. Stawcem z flankierami przy dolinie
Kotłowińskiego - jessie Solwartha, datem
wies. znac. do potłu a żeby przyszedli -
nam Gurazów; ze zaś z nowo starba-
nowia już się koniżyła, zatem przysta-
na moie miejsce - innego z plutonem a
mnie Kozaki Gurazować; przypiekał był
domnie tego dnia - z ochoty na flankery
sierżant Woinarowski. Wtóry jemu 1811
był postawny do Francji z naszego potłu
na instruktora Ustanowi i zostawał na ordg.

nansie przy Drowsie; Zaczęliśmy więc
 wiashi - wierzac z ławo - nasre nasuniali,
 Krasieny obok żołwarku - stawali do obrony, już
 rozrywali płoty i budynki na ogień, na raz usły-
 szeliśmy wielki - krzyk i strzelanie na naszej linii;
 które już była wysoka na pagórek; i nasza
 tylko Dymnie czekała na rozprawienie
 forpost skata na Nowiach, na ten więc krzyk
 zając całą kirk naszego pułku, porucznik
 z trzema spieszyć na pomoc, zostawiam
 dwóch żołnierzy przy wiarbach a sam z
 resztą ludzi - Wołnowojskima przybiegam
 i zastawiam nasze obydwa pułki - które już
 jeden oddział w ten czas formował w szeregu
 na prawej Majora Suchowiewskiego od C. Wła-
 dów w jeden szereg, wstrzymując namstwo
 kawalerji różnego gatunku moskiewskiej
 która przygotowała się do frontu i strzel-
 1/

42
a nasze konie nie były już zdalne do starych,
tylko jedno z koni na miejscu trzymało,
w prowadzonym więc moim oddziale na lewe
skrzydło, i skłoniłem obok Porębskiego
którego zaraz zostałem ranny, ramie było bardzo
ciężko przestrelone na wyrost, drugie ramię
zostało w ramie, za które już ranotem
Bogu dziękować że tym ranotem
trudny i cierpienia, ale poruszcawszy
ramieniem i pomaćawszy że konie miały
zostać na miejscu, Woźniarowski z
niektórymi leprze konie mającymi - wy-
biegł z frontu i uciął się na ostro
z nieprzyjacielem, niewiem czy ranny
czy z przypadku że on się podobno ułamał
zpadł z konia, i niewiem co się z nim
stało; bo choć otrzymaliśmy plac na
polejowisku go miobyło. Dopiero jak

się, z ciemności ustata ciemności, Moskale o-
 mile od nas się odsunęli - i zostaliśmy na tem
 miejscu przez dni 14 dni. Obozowaliśmy, we
 wsi Tarutino, której budynków już nam przy
 końcu na ogniu brakło; posyłać zaczę-
 wiedną prawą stronę za furazem, bo na lewe
 korpusy lewego skrzydła posyłać, po kilka
 dniach o trzy mile już trza było jechać,
 był to już środek października, dzień
 krótki - to jak się wychodziło do dnia
 to się w nocy wracało ze swojami siłami
 czasem ze słoną, a bardzo często z furazem
 a do tego trza było pieknoty i armat dla
 ostony furazierów. Liosła tam była
 mucha, mało officerów i mało ludzi -
 a zawsze nasza, brygada w służbie za
 półtę uważała, i tak jednego dnia na
 warcie polowej, drugiego dnia za furazem.

a brzojsze na dygnansie u jenerala, co mi naj-
 gorzej dotknęło, nasz jenerał Boursouly pod
 Mozastrum był ranny, jego następca jenerał
 Lescan de Pirastion St. Aidmunt stary wie-
 wyprowadził całowick, cały dzień trzeba było
 być przynim, a w nocy leżało w obozie trzy-
 mając konia na ramieniu i było Wtore noc
 minęło, ~~jutro~~ jutro gdzie nieposyłał. a do tego
 że zło tłumaczenie - się po francusku tajst,
 swoim se przez te trzy dni, ani jednego dnia
 nie byłam spokojny w obozie, taki byłam
 zmęczony, że jak z bawienia pragnotem
 być ranny aby te medki - zachować. -
 Niemogłem się odwarzyć - dzień został tyle
 baż mi - było zastay tylko trudami uchytych
 przy końcu się porbawiać, czułem już
 na ten honor że moje stani z jutra z pod
 zeide bo co dzień nas się sumiejsze, już

od Moskai - uszykowaliśmy się w jeden szereg.
 Kiedy był re-chowia - nie stanęło armistycjum
 Armie - polubowały, i porynku, przez te 14
 dni - spokojnie staliśmy, placówki rozmawiali
 i czekali na siebie, w zaimunie, i generatorem
 obiedzieli - forpoczty idąc się, rozmawiały
 między sobą. Królowi Skapoliczowskiemu Moska
 kodała - wojskowe honory, styszciliśmy
 zawsze bębny, pod których uderzaniem maszerowali
 swoich rekrutów Moskale. Polirajac się do
 Presu - czujnej awiej służby w tej wojnie, musze
 opisać jak byłem umontowany, na głowie
 kaskiet dwa razy przestawiony, kurtka wystarta
 w drugiej przez kampanie - wprostem, kurtka
 chłopski - co mi go dał - miły człowiek, na tym
 kurtce od płaszcza nigdyś białego szarawego
 białe z puchatego moskiewskiego futra
 buty podarte na gołej nodze, bo na szparach
 - fytke nie

własny z postępowaniem obywateli, patrzeć na
 losy na temblaku, bo podobne być może się
 złamać, choć podług ślady z zachodzącym
 zatrzymaniem się, zaraz się władz nabyły
 z odwołaniem - z prawej strony cała praca.

Siedemnastego Października 1812 od południa
 zaczął się ruch - w obydwóch wojskach, sierżant
 Wieluński - podał się za słabego, był pod
 nim choć dobry troszkę wiek - harmonij, bo to
 był porządek i tegi - żołnierze. Honia jako
 szarłowego - w zidem pod siebie, sztent
 byłem - zaraz na dobrym Honie siedziatem
 zaraz z wieczora brzydkiem w Nolej się
 dachim na domach - a od północy cała
 dywizja dla umocnienia - napadu - Włókn
 własnie na nas kierunek polski miał wzięć
 a Włókn - Nsiarz. Józef. zrewoluzji zasadki
 odpowiedzieć. Dnia 18^{go} o świcie - spotrept

nasz brat, ze Moskale manewrują, aby nas otoczyć,
choć nas nieatutowano bardzo z przodu, zaczęli
my odwrót z Artylerią na pułgach - na drugi
papręty, i minelismy las, którym zaczęła pie-
chota Moskiewska obsadzać, mając w
plecach otwarte pole, stanęliśmy w Respe-
racji Armii, gdy kawaleria Moskiewska
napadła na piechotę naszą wyparowaną
z lasu - Należeli nam się, odpędzić, poschisimy
za nią, a więc ona poprowadziła nas
pod las w którym odwrót piechoty na-
komende przez pułkownika wysiedzioną, stoj-
piechota Moskiewska była ogniem, a ja
Dostatem Kuli, w lewe oko. Lepomniatem
tu dodać, że nasz pułkownik Radziwiłł
przyszedłszy do zdrowia a będąc w Moskwie
Dowiedział się o ruchu Armii na 2. 16. 17.
Radziwiłł, jechał do pułku z kapitanem

154
Holsznowski. Wtorek się wygoi i rany z trzema
innymi. oficerami i kilkunastu ludzmi-
tali. ze. nasz pułk na 18^{tych} 49 ludzi liczył.

Na tego dnia. staliśmy na prawym skrzydle
pułku, obok mnie brachmist. Bygocki
syn - chorowa - z Giatobozinij, pełen szkar-
chetnej ambicji ale słabych nerwów, w bar-
dziej czynności - niewiedział gdzie jest, pacierze
bez zwiastka Wlepat, ale dotrwał do końca
przeptaciwszy to wysilenie - chorobą i śmiercią
po moim raniemiu. Został się tylko on
i 6^{ciu} żołnierzy na koniach z całego pułku
bo tylko tej przyczyny i Martyna - wie tylko
mnie łapity, Podpułkownik pseudoficer Jacek
Wlezyński - Wtorek. Dopiero co z Włosem
przysięgał i pierwszy raz przed nieprzyja-
cielem stanął utracić relikw. —

Dostawczy więc wóho pierwszemu.

moim - przystan - było, ziem zabity, Dalej
czołkiem spuszczały głowę na kule od
siódła, żeby mnie - wyprowadzić - , następnie
wotatem ziem runny, , ale mój przyjaciel nie
wiedział sam - czy żyje, dopiero porucznik
Strzemba - wziot za - cugle - mego konia
obrucit go w tył, i kazał dwóm żołnierzom
mnie prowadzić, poniosłem głowę - i zaste
wiałem sobie twarz. Holnierzem odplaszera
ale widząc że krew - bardzo płynnie - odzawita
plaszera, jak pióło się zaung zbliżał, a
zanim nastąpiło, żołnierze chcieli - kłusem
iechać, ja nie pamiętam - czym nie
mógł, czym niechciał, to wiem że się
zsunął z konia - którego puszczałem
zpuszczały palas - i kazał ciut zostatem
na ziemi - w przekonaniu żeby mnie
zobili - , nadiechali - officerowie - w sądził
na konia - .

74
i prowadzili dalej, na Nowic. po dnu. godzinę
marszu - pamiętam, że siedziałem, na ziemi
ułożony, przez Wolegów, i że połkown
16^{ty} Ulanów, opatrzył mnie chirurg, po
wielu już było uszkodzenie. ręką swoją
skarpianą - obandarował, i walczył mnie do
brytki naszego pierwszego brygady, którejś buda
było zażucione gratami, mnie do niej
wepchnano, bujar pruski. Wtorego to brygady
powoził amfikat jak karabla - w rezerwie
mieszkał, drugi - jak mięt naprzedzi,
tłukł. się więc - po tych gratach i białej
Wolem. Dopuścił mi się - przystąpił -
Niewiem jakim sposobem. w wozy
załazłem. się między swoimi oficerami
rami - i z moim ciotwielkiem w baraku.
Kierow 11^{ty} już i drugi choł zapuścić
ze na obydwie - niewiedziatem, ale podniósł

55
powieki, a bardziej po głosie pozmienić. Ze-
przyszedł - domnie - Strasiński kieny, i twardo
półtownik, wzięli - pod ręce i zaprowadzili
do apteki - polowej wioła. Scapobitanił jego
godziem jego i doktora jego zastat, krótkim
pocieszał - po wiskowemu - iutowat, bo
mu nie znal całą kampań, doktor opar
trzyt ab. nie ~~decydowa~~ decydowa, czy kula - jistwo
czy tylko przeszła. Wskazywaniem zaver
refie amputowat. W tej kampań bytem
umieszczony - a listach przedstawiających
do Krzyż. Legij honorowej - które były przy-
znane za batwie pod Walentyno, Drohobus
Morajskum i Tarutano, w tej ostatniej
polacy ponieśli wielką stratę w zabitych
generale - Fischer, i w której tylko sam
korpus polski - swoje armaty wyprawać,
a resztę - na braku zaprzegów wszystkie

125.
Korpus - uciekający - naszego swego utra-
cił w bitwie przeszło 120 szlak., byłem
równy pierwszej godziny naszej, cetrady
Kłoseiny zacheli - odbywać nieaprost ku
Wieranie, a leśny pociągali - na mały
Jarostawiec, przez którego Bapobou - uia
Zamias ciągnąc ku Ukrainie, i żeby by
odważyć na - wydanie - batalij, byli byśmy
zbiłi ostatnie wysilenia w tem roku. Wszak
Boich woisko - złożone i samych widobitów
razem - z opolowaniem. t. j. powstaniem
gminnym wyprosiło ogółem 100.000, ale
oprac. z tych też i najgorszej pomocy
ze strony swoich marzałków, wieśniat
ostatniego szalnego woiska - t. j. swojej
gwardii - więc, uidać ze ja uważał za
jedyną swoją podporę, więc brót włośli-
stał w małym Jarostawie przez dwa dni -
był,

staw. niemógł zwyciężyć, przecież plan nie
ustąpił. Pierwsze trzy dni po odarżsionej ranie,
wielkie cierpienie bole i nie ujednolone, tylko
od strony czołowej młota strzcha. pitem, kawałki
nocy przesła się malowa, bo ustawet, i opatry
wano moją ranę, ugniewaia, wody z winem
oclem lub wódka. Leciła się reitrada, jechała
na powrót. Ja przeżonej trawa koniakiem swego
człowieka, a throwa sota sama nieprzywią
zana czasem kłusem za powrót. Wzi
Pererany. Pożniwy kapitem Btwinowski
wziot mnie pod opiekę, i bierał z mną
zobierczy na chłopskich koniach czoło
i kilku officerów było z nami, tak że na
czło umarai nasz oddział za punkt zbioru
dla kilku i z bierał się, wstępu do nas tak
tedy ciagnęliśmy do Włazmy gdzie
miałismy nadzieję zatrzymać się na zime

44
bo chociaż niewiele było aby nas pokonał był
przymuszony do ucieczki - Zawstał i uwa-
żaliśmy to za manewr. Ciągnęła się banda bez
porządku. Wzięły ją nadzieni marszu, dąga
a skrota - jak koczownicy - z boku wysłannicy
pozwalali - i udzielił im na bok do morza
na noc, niecał się tręgło reszty w rudernej
wsi i koczownic - nocowali, wstępnym i murem
wzajem - ieden drugiego wyprawy nie stanowić

Mrozy jeszcze milkie nie byli, tak stłonię
aż do Smoleńska zastaję - nie dale na pobito
wisłach - trupów nieporchowanych, drogą okrytą
trupami zamordowanymi - w tyle nasij
Armii - przez chłopów i koczownic, wiele ciał
było tak wdeptanych w ziemię, że kota prze-
chodzić nie mogli. - Pośledniemi Hiszpa-
nion którzy prowadzili niewolników wyzys-
kali - koniom i ludzom nieprzyjaciom -

był piczenie i ten i tyli, odbierali się od nich
 uciekać niewolników, których za bójce chcieli -
 Dla tego że dalej iść nie mogli, ale mata
 którego morza było tyle - dotychczas żeby
 mogli iść i wrócić do swoich. Ale nietylko
 niewolników tak było stan, wszyscy
 młodzi - Francuzi - Włochy, o państwie
 i sit, niemiecy starzy i młodzi - Francuzi
 i polacy byli jeszcze wytrwali, ale nietylko
 nie myśleli żeby ich zbierać i korzystać
 z ich sit, a jeszcze do Smoleńska morze
 było z tych Karodów czynny i silny kłopot
 pielchoty ulatowały. Wyprowadzony pod Smo-
 leńsk pod bramą jechał Dniepru na
 półkaniście - szumi - a górę podmurawana
 droga, gdyśmy się tam szli - Francuzi
 biorąc - mnie za łobozę, bo miałem podobną
 swoją głowę szmatami, chcieli - mnie i po-
 -wieszać /.

w porządku w życiu, a b. nasi - żołnierze z
Michałem. Strażnikiem na ten czas sir 2
Zanłem 3° pułku Włanów odparł ich tych
Draconów. Od Smoleńska. dopiero się zaczęło
na nas nad nami plaga - Pochy, wzmagał się
mrozy, kraj stęczył przed nami - Korpuse
rezerwowe - Spustostony, już daleko na bok
trzeba się było awanturować, żeby coś się
dostać, już i moralne siły nas opuszczały,
Warden w desperacji obłąkał, dla
przeżycia godziny, swojego życia, gotów
był brata i siostrę, na własne oko widziałem
jakoś - Nohdy zabijał - swoich - pułkowników
aby im kawałek chleba odjąć, jakoś widział
marających - Nohdy obdzwierał - Kryczących - jeno
o pomoc aby czem - przed ich ^{tych} takmanami -
swoich - catunki - pułkowie. Kozaki - zawre
z jednej i z drugiej strony obok nas zajął się

i tylko masła rękoma po wielkiej części
 bezbronna niewiem czy imponowała, czy
 może niewiedzieli co z nią robić, zabrawszy
 w niewolę, bo barbarzyństwo wyćwiczyć nie
 mieli potrzeby, wolali zapewne żeby tak
 sama wymarła. Cesarz trzymał się zawsze
 jakiegoś oddziału - gwardji pieszej, ci ludzie
 umieli i le plage. Zarzucił to przykład sta-
 catej armii - wielu z nich przetworzono spie-
 koty w Egipcie - i mrozy w Moskwie,
 nauczyli ludzi - że moc duszy zwycięża sta-
 błość ciała. Za ułhanianiem się więcej ka-
 walerii Moskusińskiej, kiedy Cesarz dowodził
 się być w niebezpieczeństwie, maszkarłoni
 roznędzali się parniodry mawierow
 broni wosacych, na wezwanie aby się
 przyłocali. widziałem jak wiwiden Herabim
 maszkarłoni - pogroził, i o nim go zgruchotał.

17
Tym sposobem przyszedliśmy aż do Nabra-
niaściewki o dwie mile od Mierzyny,
tam był wielki pułk, bo Dąbrowski
wyjechał był na naszą stronę, i dowiedzieli
się bednie uchodził na przeciwną stronę, ale
on nie dopuścił za sobą, nosił to
przez siłę przez rzekę, tam staliśmy przez
dwie doby, i nadray czerwiec się skupili
także z potem tondro się było dopchać
do brzegu Mierzyny, noc i dzień cały
przebiegaliśmy się, naprawi, trzymosty, były
postawione, od switu do południa
Napoleon sam stał i przeprawiał wojsko
pod bronią, jęknęli bednie z którym prze-
szedli, zaraz odparł Tomaszowa-
szewski i Kieresion wystrzelił z broni
widem oddział, i kilka piechoty Moskiewskiej
zupelnie zniszczył. Photo wieczora dwa

mosty się zatamato, przy ostatnim - stał francuski
generał i tylko armaty i ludzi - broniących
jeszcze przypuszczal. Na Wilka doprzed
przeprawę i w samą przeprawę była odległa -
i reszta puszcza. Tak więc stajemy duri-
nowy i dzień cały przed przeprawą, aż nade-
jdzie - iadnassa - Prigord - iur do brzo-
przysła - i kule Moskiewskie - kule między
nam - szkodę robi, kapitan Btwuowski -
i kłótnia między Wanami - a chłopów
konia i lancami - lub dobytymi pasas-
mi w ręku, wziętych moją powrotem w
srodach - na toż po nieprzyjacielsku - na
generata i żandarmów francuskich
stoiących na miejscu, idących respekt
drugich - wypychał w wodę, parę
żandarmów stojących na miejscu i szere
widząc murie - iadnego - powrotem, chętnie -

82.
musie zabici, ale ja zachowatem si w
budku i tylko Ploniowi - jednemu - przesied
Krzyszta tak ze ledwie za most przesiekatem
upadl na kosc. Tym sposobem jedynie
przez poczciwosci - Pstajnowskiego przebytem
powrotka, Beresyna, do swiato zpuszczeni
ci, zachowaci mozna ze w caly Armii ledwie
ze sta, uien woz przesiedl, bowiemo
ze tyziane ludzi - wielka liczba - Armii, Ploni
i wszyscy begacie najwyzszych officierow
tam zostaly. Od Beresyna na drodze do
Mokobodnej ciagnę sie, Dugo Blota i Kist.
Kanałcie mostów jeden za drugim trzeba
przebywai Ktorzyk zniszczeniu mogto by
bylo utrzymac" pogoń Moskalsi - Za nami
ale na nasze wierszei zaraż wsiot
murat i Blota zamarli - Jak Francis-
byh z plotzemi - ze smy sobie czasem

na swoją koryzi - i w nich zabawa robili; tak
 zastanawiając ich rozłożonych na boku w
 które od Pierzyny do Wilna - ni: tak, mało
 byli umieszczone rozłożonych po chatkach
 gąsienic - jęć, katali - i w Wilnie -
 naszyk ludzi - i lancami - i lancami u
 chłopów. Wornach ciągnąć po nędze,
 sami wpadaliśmy do wsi - z krynkiem wody
 Francuzi - porucznicy. Staw, wieżabla my
 na gotowe zasiadali. Na tej drodze przy
 trzymali się, nożem - scenom, wszystkie domy
 bez wyjątku byli rozbierane - na ogień, ^{choć} ~~która~~
 i królów lub meorektoń rajet dworek w
 chatkach, no to mawiały umiarkować nie
 umiarkować nad głowami - spiąć - katali
 chatki i ci wilej peronnie ledwie z
 duszą się wyprostę, a mawiały koryzi,
 grzyby się, razem, mawiały przy tych
 ogniskach.

zostawało się trupów, po jaski się postawili
percy ogniu to tam i posmarzali. Od
Motoderskiej lesart nas opuścił, wrót do
apostolskiej. obrot dowód two Armii -
Przynależem się tak i Otwinowskiem
i z Holgami aż pod Ostre-Brame w Wilnie
dokłócy nim się ulicą dopukatem to trwato
noc i dzień cały, dopiero pod samo bra-
mę żołnierze. Ktoś był chorakiem u
Radziwila powoził mnie, wiedział wcho-
dzi do miasta, wrót się po pod uaty
na lewo i inożo bramę dostatem się
do miasta; Człowiek mił poszedł na
przemysł, francuzi - konie i mantelka-
ki zostawiali, prosił, aby się choć
z duszą dostał do miasta, on sobie
parę koni z mantelkami zlapał
a zapewne musiał więcej, mantelkami

zreardowaci, bo wieciait sie, ze me - Inacne pie
niade, byt to rotnier - a bory to many rodu
z Augustowskiego -. Postateu - sie do pateru
Radziwiltowskiego ktoreu Kardynatio - sie
wazywa -, tam zastateu - Hic: Cu Moornika
mocu slabeo na diaria, ktoreu sie widokiem
moim - przeraxit i bardzo sie mna ~~zafot~~
zaiot, widriet mnie - gotego prawie z
przenwrozoemni - nogami - wychudtego -
i c + malonego, osadit se ja iwi - dalej
box staregoibnej opieki mi proiade .
Sam budac ju - Maiorem w gwardii
Krasinskiiego, wiad rothar i francusa
wi przer - Krolensie ciagnai, a Polacy
uili fure znawenie na Warszwie, Na
tego niemogt mnie i soba w ziasii .
W Drugim - polciu byt ugo Jeli - jenerat
Morawski - stary czlowiek, ktoreu zgo -
- Dnie - 7.

niał do Warszawy iść, oddał muie iennie
pod opiekę i Karat się jego trzymać,
Ołwinowski i Koldy odradzi mi to, xarz,
czając ze mnie. Dostawię do Warszawy,
ale pomimo tego ze in-ufalem, nie- czutem się
już na siłach do wytrzymania pospichu
i ostrożności- iabie zachowywaliśmy w
marszu, do tego Ubie: potthornik Radin
upewniał że z Morawskim wygodnie i-
bepricornie zaiade. Drugiego dnia- lirow
na wstrzymanie Moskati- boswierz chor z
pusz Wiertembergów i Włochów był w Wilnie
ale- ci- ledwie się uszykowali ze miastem
iackim iacuty- Stonie do Karsbinów
przymarzać, iucili- bron, i porucili.
Wieczur tedy ruszyliśmy z Morawskim
iacki bozna droga. Nie był to prawdziwy
generał, był to szlachcic z Litwy Włocław

Lesarz - uadzał tytuł M. zachęcenie Listwinów
 nie miał potrzeby, i nie chciał do niego się
 z Uraim wyjeżdżać; a do tego miał przy
 sobie wyprzedzonego - od naszych - Kierowników
 Kapłana - Gadzirowskiego, Lewanturnika.
 Choć - chciał to dostać się przez granicę
 Sisi; Warszawskiego - do Niemcu, gdzie
 już było bezpiecznie, bo moskale nie
 odrazu zdecydowali się przejść granicę
 Masy. Dopiero trzeciej nocy stanęli we
 wsi pod miasteczkiem Janowem - o pół milii
 od Niemna, nocując zawsze prawdziwie
 wygodnie w ciepłych budynkach, i o
 6 rano wstając pierwszy raz bez butów
 na nogach - uocowalem; i tak mi się nogi
 rozgrzeły - strasznie mnie boleli, nie
 mogłem spać inaczej tylko trzymając
 nogi, w naczynie napelnionym śniegiem -

jadł przysmaki rano - buty zaciągac to było
fukielną mełą. Na tem wiec ostatnim
noclegu - iuż mnie mój ciotowiek był
namowit opuścić Jenerata - i Postawić się
iż najprzód za granicę i sam - powiechać
ze swoimi - Koni - na przed. Koni buty
zaciągnętem i zebrałem się, wychodzić równo
ze swiem wstąpić na samie, aż tu
widzę z porabudynku wynurkają się
iżce wlatych ptaszorach ieden za drugim
poznatem Kozadzi, iuż do chaty nie
wracatem się, wiechac aby mnie z Konta
wyciągali - przybiegli Dżumie, pod Officer
Mooryst z Konia spytał, ty Officer? iżce
niezależat przegannic nie, powiedział iżce
ty Officer kiedy nie wiadost, iżce nie
zatem służby wiżace namnie, powiedział
to twoje - znaki, niegodzi się zabierać iżce.

Ze torb w samsach będących zabrat tylko para-
 dne moje officerskie ozdoby, bielekne i munduront
 niebrat. Kadrisewski robiaj ponocach
 awantury na poprzedzajacym noclegu Ebo-
 nome wybit, ten dai zaai Moschalom Wtóry
 ty, Duziguo co my iechali umyslnie postali-
 oddział Koradon za nami - inaczaj pomimo
 naszej powolnej jazdy byli bysmy się spokojnie
 dostali - za granicę, bo tej drodze Moschale
 zapomnieli; cztorem uoi asied, ia z żołnier-
 zem dostaliem się do niewoli - także i jenerał
 nocuiany wchałupie i wielkudresieniu maner-
 :Devon z dwunych narodów. Na uwiek sam-
 niach z żołnierzem prowadzili mnie
 Koracy do swego Korpusu, podrodze Karidy
 oddział co mnie - zdzbat peretrasatowie
 samie, do osoby się niebrali, bo po ubiorze
 miarłowali - ze wie przy mnie niezapędz.

83
po kilku takich rewizjach i wzmocnił, to bnie
z biera tem, zostaje w gotych sieniach, to mnie
to 'dokuczyło', i wiedziałem że po kolei i wszystko
zabiorę, muszę tu dodać, że nietylko żaden
korał mnie nie uderzył, ale nawet z tego słowa
mnie niepowiadział, a jał się kapitan Dąbowski
i dzał że jestem z polku Radziwiła, Karat
mi nakłasić w samie prosić, kilka sztuk
drobin i chleba. Wicior dostawiono nas do
główniej kwatery Wilkensteina, tam umieszczono
nas w folwarku pod strażą dragonów i
officera polaka, było nas tam 8 officerów
polskich, a innych Narodów kilka dziesięciu
i prau żołnierscy umiastwa którzy miwi-
Działem, nas osiem trzymawo walczyli
a reszte w pierwszej izbie. Duro offi-
cerów Rosyjskich nas odwiedało z
wielką gromnością, jeden kapitan od

Artylerij. Dużkiej trziny i rosady orłowiek
opowiedział mi że żebyśmy pod naszym
Jarostawcem byli wygrali; Dnia byli- przygo-
towani - Z nami się potargali, to tam by był
stanowcy cios zadany Moskalom, i już by nie
mieli cemu przeszkadzać na zimowych lejach
a wiosna bez wątpienia byłaby zastęta już
całą Polskę pod broń, a Napoleon z Anglii
mógł albo pokój dyktować, albo wojnę rozpę-
tać prowadzić. Drugiego dnia t. j. 14 Grudnia
1812 Dragoni prowadzili nas, paromil na włość
do wioski, tam oddano nas pod straż pod
półtego ruczenia, wszyscy inni nocowali
wiedzą chaty, i byliśmy zgrupowani w
mi. Korabli. Dali, Komendant był surowy
ale nie nam tego nie robił. Francuskie
officerów którzy nocowali w chatkach
kilku przed noc umarło; następnego
Dnia

strach ze się obchodzą z naszymi żołnierzami.
 Wtorek nie mógł iść, to go niedawno mordereli,
 towarzysze że tylko jeden dzień marszu do
 Wilna, był pod strach tych brodatych kory.
 Łabon, brachtopi mostkowsy składają
 pospolite ruszenie, na czapach i si-
 rakach wieki kory. W Wilnie zaprowa
 Drono nasz domaty oficyjni. Wlasztoru
 panien Bernadyneth, gdzie u nas osunie
 w alwieru, a gracurów w pierwszej
 ciele ich stędion napukali; w samym
 Wlasztorze był szpital, teore bardzo
 przetadowany, samie z ludźmi których
 mi nikt nie odbierał, costs ty przed oficyjno
 ale goym rano mi miał im co dać iść,
 wypędzili ich na ulice, żołnierzy w tona
 będąc uwarany z mego człowieka nie był
 pod strach poradzili aby sobie poradzić

srebraci chleba. O naszej zynawosci - nikt nie
mieszkal, nikt donas - przez pare dni - niezagladz
przez podobieństwa od warty, zylisiny przez ten
zynawosci - która była u mnie w saniech, nie
stato nam tyłko chleba, dostatisiny wielkiej
diarii; z pierwszej irby wyrucali - codziennie po
kilkun zmarłych kolegów, bo tamci - i jesc nie
wiecie, i zimno im bylo. Patego dnia
Kiedym opuszczal te wiezienie, ze
szpitalu przez okna powyrzucanych
trupów już były ogromne stosy. Mniej
moze niedbalstwo rządu było tej niedy
przejrzyną, jak brak sposobów i niemo-
żności zaprowadzenia przedko porządku
dla zaopatrzenia tak ogromnej masy
niewolników w czystych prawie stajach.
Pomatu zaczęli się nasi pośredni wyzosić
do miasta, czwartego dnia już nas tylko dwóch
było, -

120
dobę nie mijającą, niewiedząc co robić, wyszedł
stamtąd na dziedziniec oglądając się że na murze
między murawą, spuszczając za officyjno furty-
kę, wyglądający przez nią; przebiegający się
ze sobą, widząc nie pilnie, mieszało zarówno
się oddać, a pierszą, babe co dybatego pro-
siliła aby muie zaprowadzić do kardynała.

Publicach dybatego umiastu podobnych
sobie, widzieli iab pchających się do
domów odpychano, kaiden popchnięty wy-
woził się i mało który powstał, bo będąc
bez siły, udzieliwszy głowę głod, dobiegł się
niemożna było dać rady trupom. Obach-
wano na wiosnę, że przeczają się w
Wielu wymierzono 22000 trupom.

Zaszedł do kardynała, udając się do
generata Mirawskiego, którego zaimowa-
ł część mieszkanię grafiastę Pechinist-
skiego,

w przedpołnieniu leżał major Tyłatycki - stały na
 zółtarzku, Drzwi na lewo prowadziły do dwóch
 pokojów zaitych przez fanię gresiedistów
 składającą się z Podróżów i iętej kłmij Ładnej
 córki. Na prawon połnieniu leżał Morawski
 uśpiący słabego, przyszedłszy proce jenerata
 aby muie dać mięjsce i pomoc, ale ten muie
 wszytkiego odmówił, co usłysawszy Tyłatycki
 zebrał go ostatniemi słowami, i powiedział
 mi - że sam nie niemając mi mi dać mi more
 ale mięjsce w swoim przedpołnieniu ani ofierze
 Łotatem więc tam, i zystem przez drzwi Wilka
 iednym talerzem Łupy na dzieci, która
 mi odstępywała Kobię, iednego dnia matke
 a drugie Lata córka z fanią wykwaziana
 Kowanej; więc mi dać mięjski, bo sami
 byli w nędzy; Tak byłem ostatniy ze
 usiadłszy na stołku na rebrach musiałem się

podnosić, w Holenach - żadnej władzy w nim
i fere dni - dzień w niem nadzwyczajny.
Wilkha dni Morawski - odierzał, do domu
ale niechiał mu z sobą wziąć. Tędyż
pobyt rz na jego łóżku, a ja ponim
miejscu zaimem, obydwie zorta bismy ber
straci, wukhici nam nawet w piecach patki;
Tędyż wurore diabli - nadwiesi Jana
Tablonoarskiego, ten stanawszy w dławach
udawet publicia z przychodzi po Tędyż
Wigo, tego przesłasyt z słony z zółtan-
w Maligne w padt, prur dwa dni ber prokarnu
w zimnem mieszkaniu musiałem dogładać
starego i wrytthi muryortosi z podwigo
wynosić, wznosić, bo w Maligne wrytthi z
wet z łóżka, i na podłogę robił. Wyprowadam
godziny moiego - konica, bo mi - nawet żaden
spółobratunku dogłony nie przychodzi, aże

wyrażnie Moj weizat namni. Tashawem takim
 miatem bowiem takie zdarzeni. Zaraz drugiego
 dnia po umieszczeniu moim w Tlatyckim
 sprzedawam moje służby za które wziętem
 10 złp. pół rubla zaraz przedtem, a
 mając rubla w kieszeni - niemieli i tak wystarczy
 zaprowadził mnie do Włocławy, do m. Morzy i tak
 namni wręcznie całego w życiu niedowiady
 tem, bez namysłu tego rubla datem na Morzy
 prozem bardzo byłem zadowolony; Tak
 moja nuda z Tlatyckim dostała do najwyż-
 szego stopnia, kiedy tylko śmierci - spodniwai
 się mogłem, przychodzić dranie Wolga Lipiński
 i oznajmia ze Łódzkiej Kłaniewski iść w
 Wilni i chce się z nim widzieć, całkiem gwałtownie
 wnieprecisja, dopiero bez namni - z natchnieniem
 sasiada - i przyjaciela mojego Ojca, którego
 dać mi - 10 dukatów bo więcej nie mogt.

90
mesac tak wielki mnustwo naszych do spo-
możenia, i obieranie ze powracając zabioru
namie z sobą do domu. Mesac fundat
na utrzymanie - żyła, przez parę dni byłem
spokojniejszy i dawatem strażom na wudkę
aby palił w piecu, zastanowitem się, czy
to to uciekającego wystawę, a dowiedziałem się
ze w sprawie miejskiej plenipotens Radni-
towski - który wszystkimi zarządza (bo
główny Morawski ani mnie o konisane
ani Telatyellium niepowiadał) przysła-
mi myśl - proszę go o opłat, pośredni więc
i zastatem bardzo dobrze przysięgi; plenipotens
Podubiała był bardzo porówny ciałach
miał dobrą i ładną żonę. Odwiedrzył mi-
ze na polecenie od H. Radniwa. aby
miał szczególną opiekę nad officerami
jego polku. Inne tego widzę mnie - tak
- manach -

choďącego, przygotowała sławnie okienicę
którą mi zaraz oddała, t.j. buty, szelki, i
wszystko ardo ładne, tymczasem ona
wysłała i zaprosiła mnie oboje raz na kawę na
wódkę, zapowiadając żebym na swoim miejscu
z Tyłatyckim mieszkał, któremu Zienka na
ustugi dodała. — Trwało tak kilka dni; mój
kolega degorował, mnie się strasznie parzy
weznaki — raz więc postanowił rozchorować
się niewiem na czego — mi się wyrwało, bo
nie spodziewałem się żadnego skutku z tego,
powiedzieli, że trzeba pójść do swego grobu
spać, rozpakowała się, gospodyni, i odtąd
sypiała u nich, w przedpokoiu.

Tyłatycki — tej samej nocy umarł, Płubińska
szczególniej żona jego, myślała o wyprawieniu
mnie na wieś, żebym mógł dostać się
do Warszawy, i u nich była agnata stać u niej
swoją kuzynę.

74
która miała mnie zabrać, tym czasem zarotem
stagnął, kładłem się po bokach, ale jak
tylko które z gospodarstwa wchodziło przyswa-
tem się z boiażni - aby mnie dać uśmier-
nia epidemii uisposobyło się z powieszeniem.
Doktor Mianowski udnego razu przykur-
banie poznał moją słabość, i oświadczył
ze o wyprzedzie myśleć niemożę, dał Polu-
biacii prośbi, aby mnie przyrzędnie
słabości - dał zaręci zaraz w nocy wpaść
w malinę, przyszedłszy do przystanku -
uizatem się w uienierkaniu starego kawalera
muretha graciakisty, Radziwiłowski, nie
da tego mnie wymieści od siebie Polubiaci-
aby się mnie bali, bo po kilka razy na
Dzieli odwiedzi - Polka mi dał do usług-
ale w ciemnym mieszkaniu gdzie umieli-
przyjmować gości - nie mogli mnie trzymać.

Wpadatem często w malinę, odwróciłem nogi
 od fortepianu, naprzykrzytem się nienawistnie
 a gdy mnie Podubiata odwiedzał, ten powiadał
 że mnie wykłuci, że go obropnie wystąpi, i
 oświadczył że, ciobie psie wiecej przedaj wyru-
 jak ty tego". Pan Yögta raz ustrzeżem
 przebranie Podubiaty to niemiłosiernie upił się
 się raz piwem przyszedł do domu wpadł w
 konwulsje i ustąpił mnie się wyjechałszy
 na cmentarz. Gdzie wielki mieli żeną go
 spodarze, do przycięcia enemy, miesiąc mnie
 czterech stowarów trzymać, jak robicie mi-
 się lepiej; naprotem się gwałtownie mi się
 piwem dostalem recydywy; a przyszedłszy do
 zdrowia skutkiem się dopadłego Podubiata
 to on był roztosny człowiek, a ja zapalony
 kwapłomista, że co się nigdy na mnie nie
 gniewał, iż tylko czasem przepraszałem

co mi Pasyć przyciemnie było. Mój Dawna
protektorio - w której mieszkam i Morawskim
statem, które omnie - niezapominam, kiedy
mnie widział - gwałtownie stałem, nie
uśmiać do doktorowi. Mianowicie Data
Znac, profesorowi - Elhademii, doktorowi mi-
chelowi - Świątecznemu, ten był w przysiężni
z Rozwadowskim Silewskim i ten wtyłko
temnie chiał kurować, ale brat mnie
do siebie na mieszkam, i o to się i poku-
biło pokłucili. Przyszły do zdrowia
biżalem o 12^{ty} na obiad do Pokubiaty, a o
2^{ty} godzinie do Świąteczkich - do miastem
wielki apetyt. Dobrze mi - było bardzo,
mówiła mnie tylko strasznie, niewolca
opieka - Nobis, chcieli - mnie koniecznie
ułożyć przed pobiciem, niewolno mi było
niegdzie chodzić, i kolegami się widywać,

wszystko - to było robione mitrą sposobami,
pięciokrotną, gniwem czasem matym,
Podbiatowa brała mnie czasem z sobą,
do miasta, to marialem - w ten sposób uderzała jej
łochaia, żeby to było parę lat później; Niedym
już ucałował do Hobit pociąg, bym może w
takim życiu rozkosz znajdował, ale w ten
czas, tak mnie to zaudrilo, że się zamek
dawał sam do partii złożonej z 240 oficerów
i 500 żołnierzy idących do Gieorgiewska
Te składali - obywatelskiej, marszałek Łapa,
dawał każdemu oficerowi po pół roku opozycji
dzwonić i po 100 rubli na drogę; ja wziąłem
tylko ptaszka, a za to 200 rubli; - Podbiatowa
i Łaszy Kadziwitoskiej. Dali mi 1000 rubli,
razemnie się ze sobą byli ruble miedne,
Dobrze więc wyprawniony i pospiesznie do
Minska, gdzie uciekaliśmy do Galicji i Terecku.

155
zostawit mi swoią garderobę, Wolegom Kłonic
Kłonic i Karowemu dat rajtan powoskę i
konia, ię kupitem drugiego i razem jechaliśmy
Byli to masłony swiathi ludzie, korzystne
mi tem towarzystwo, tyłko Karowe był gracz
i filut, wsiot moie piemiadze podpisałę
ię ani-graiac w karty, ani tracas, nie
smiejac się z nim rachowaci, zostatem
bez piemiędzy, i mi bardzo też onich dła
tem, bo na matem umiatem przestaci, a
do tego ciemny na iedno oko, metody, tetwo
współczucie w budzatem. Przyszedłszy
do Charkowa odebraliśmy rochar tam
porostaci, z samstad postano nas, do miasta
powiatowego Achterki, gdzie był zatory
mamy doktor Kikutichki - i gdzie jest cudow
wasy obrac Matthi - Kairwitszej, iedni-
wier da Kuracij, dudy dla cudow zierdak

siętem w wielkiej liczbie Bywatele, i w drodze
 na Ruspi, nauczyłem się rozmawiać z niemi
 a niemając do narodu wienawisci - wychodząc
 z niemi - w złości; i tak z Dżickim
 więcej się niż dobiły jak mekryzmi-
 zaimoweli. — Na ruskiego języka odie-
 walem przeniósł i kwatery co miesiąc
 Na całej partii, tym sposobem w tym
 miesiącu wziętem sobie kwatery u Kapitanów
 którzy mają być przy armii, wtedy i ładnej
 kobiety, romansu z nią miałem, ale byłem
 mniej jak w domu utrzymany, chociaż były
 takie - czasy, że miałem tylko jedno iasne
 skrawanki - na sobie, sam ich pralem
 i wsadzałem na trawie niedaleko czerdaku
 aż wyschnę, nigdy udradziłem od żadnego mo-
 szala nie wziętem. Od czasu wyjazdu
 na Champanię - oprował piletu pour Officier

od Szwarzenberga puszczanego, śladnej wiadomości
 a Podricem o sobie. ~~nie dostanę~~, najlępszy
 mój ojciec. Dowiedziawszy o naszym reiteracie
 wypiechat na przeciwno mnie do Warszawy, ze
 dwickami koniami i posilkami, wiem, że się
 od milłego dowiedzi, czym zmarł, czy do nie-
 woli - się dostatem, bo Koledzy mójgo pólku
 po Wilnie już mnie - niewiedzieli; wysłał na
 mnie nominację na porucznika 18. Bat.
 zycia moiego Koniarza otrzymanem, wsiad do
 siebie z troskliwością - aby mi nie uginęła, i tak
 nie niewiedząc co się z mną, stało powrócić
 do domu; Dopiero w rok po dostaniu się
 moim do niewoli, nie mając odemnie śladnej
 wiadomości - w szorstkich sposobach zyskując
 aby się co dowiedzi, przez Stefana Depol
 szkiego którego brata swego Cyprjana odwie-
 dzał w Aktyrcie, dowiedzieli się Podrice

ze ja tam jestem. Zaraz postat Ewie pie-
niadze a Mattha Litzner, utroq zebralem
zaraz, a listy i pieniadze - dalem po zimie,
poszli az na Petersburg, zaraz sie opieskum
znalazet Piotr Remiszewski kredyty na
silewskich, wziot te 70 dultatow pod zarzad
bo ja nieufajac sobie amyslnie me do
dalem zeby bylo orem do domu wracać,
bo byliśmy już uwiaadomieni - ze w krótce
dostaniemy uwolnienie; ale Remiszewski
mieniadze rostrait oszukuiac mnie do
konca, ze je ma. Niedlugo przed naszym
uwolnieniem nadeszta do ~~Asytych~~
Asytych - z tego Gdaniska a my ustapilismy
się do miasta powiatowego Summy gdzieś
się tam ze stojącą partią potaczyli. Tam sie
dwie znajomych pomiędzy mostkami
wzrostem donik z progiem, niewiem

177
czy przez straszenie czy przez chas, na wie-
czorze u Marszałka powiatowego w Ahtyre
wysunęła mi się kula, tak że zdawała się
promień napuchnięta, że wtemczas jeszcze
zawiazała na oboje mienositem, towarzystwo
spostrzegło to, i siostra gospodarza ostrze-
ga mnie, że wam oboje spuchło, ale że
mnie się to nic nie robiło nie sobie z tego
wrobiłem, przyszedłem pośpiesznie do stancyi
bez światła potoczyłem się, dopiero rano
za barykady wawierskiej ze kuli dopotomej
wyszedł Łobza, obiegłem wszystkich zacio-
mych, chwalać się dowodem, bo wiatem w
podejrzeniu, że niektórzy myśleli że to innym
wypadkiem oboje straciłem, w której dni kula
całkiem wyszła, tylko widnym dziubkiem trzy-
mała się, poszedłem do chirurga Kłocen za-
czął się brać do instrumentów, ale temczasem

20
70
sam szarpotem i tute wywatem; przysto
wyjechać, odsyła nas Galicjanów przez
Radziwiłłów, ale to jest epizodem pomatu, postę-
wałem się o porzucenie ichania swoim koscem
porato, Dopiero pokazuje się ze piwnicy niema
chciał to klemiszewski zastatać, i sterat się
porzucić, ale niestety niechciał dać, Dopiero
na mój kwit Gubernator przysłał 200 rubli.
Pożegnawszy się czule z moimi - kolegami -
naszyskim obywatelami przez Półkę do Tjowa,
Lapomniatem dodać ze jechać z pożegna-
niem przyjaciół do jednego obywatela
gdzie zastatam kolega Fiedelthowicza sprzeda-
jącego naszego żołnierza narwiszkim An-
lenzkiego; odebratem tego człowieka i - przy-
wiozłem go do Stojia Franciszka. W Sypawie
zastatam wnia Golajewskiego i wiele osób
znajomych osobicie mojego ojca, Pamię-
wsiem.

~~12~~
Dalem. 12 Dubator i powiechat sam Dalej;
musi tam być tak dobre, ^{bardzo przyjemnie} ~~to jest dobre~~,
najpierwsi obywateli, urzędnicy, słowem
wszystcy meşterys i Nobility, ubiegali się
aby mi - jakę przyjemności zrobić, która
moja wiedza u mnie została, niewiele o nią
Dalem bo miatem w tenże rok 17^{ty}
spodziewatem się że to nicostatnia była
która mnie trapiła. Panm Prokurator
zrobił mi pierwszą zawiadanie na obo,
która do smierci - nosi ją będzie; (procedur
bandary z gotem othem chodzeniem).
Kalisanty Zagorski - Dał mi - ctery kornie
i obowiarkiem żebym - umiał albo w Tarnob-
polsę zeptant, albo w Placemary zostant,
Grzechalem pod Włumice do Wargna musij
matki - Szechemowskiego z wiadomości do Kamienica
gdzie były wybory, tam przez dwa tygodnie

wrzesny Marzathowie zapraszali mnie na
obiady, i ledwie 15° dnia w nocy z obiadu od
Raciborskiego prawie uciekłem, i przyjecha-
łem na Dworcu do Strypa mego Franciszka
którego uwięziono w ten czas w Jasiarach pod
Khalo, spasi- wrzesny, zapreżem do Edono-
ma Bilinskiego którego służbę u mego ojca
i ożeniony był z panną służącą moją Matki.
Stole ludzie którzy mnie dręczili na
rebrach nosili, a swie przysli do mnie
Strypostwo, a w kilka dni odwróciłem
Stryp- przez Buczac - gdzie była granica
pod ten czas. — Rano jak się Strypostwo
dowiedzieli - że ja nocuję na folwarku
przyszedł do mnie Oboje, i pierwszy raz mnie
zobaczyli mnie o jednym oku. Dowiedzieli
się od nich że przez czas moją niewoli przy-
było mi dwóch braci - Wiktor i Franciszek

i Siostra Anna poszła za Czechowiczka
która wstąpiła w tej samej wrony tygodniu
po postagu matki - naszej - powita córkę.

Nawet kilka dni ustryja Franciszka
poruczył pojechać do Długołęckiego
do Trebuchowice, którego na samej granicy
w Suckaczu przeprowadził, z którego z
nammi pojechał do Mondelwinth do Thrusin
skiego dolegi swojego Ojca, tam drugiego
dnia przybył - Rodzice moi - którzy czekali
już nammi w Caltierach a Czechowiczów, fakty
nie ma co opisywać rozrównienia - przyjeżdżając
przywitamin, bo to jest naturalne, ale Siostry
moje Teści niepoznałem, i okazało mi się, że to
starsza siostra przyjeżdżała; pojechać mi się
już razem towarzysystem do Caltier, z którego
omówi z dybatem kilkoma meczem na
łoniach. między którymi kilka oficerów

Fluzarow z polna Glaukenstina ktoru teraz
 nazywa się Wittenberg, witano umie jak bopatre
 ale ja budac miodym nie gangaroneu, nie
 poczuwalem się do zadanych zastug, widziatem
 ze odoło miliona ludzi - to samo co ja prze-
 byto, ze odoło stracitem, to mi się zdawało nie
 wielkę, sztukę, bo wieciech jak ja ty z
 siace głowe potracite, Na tego widziatem
 zawstydzony w budzie. Niewiele się odumnie
 dowiadriano bo wzysztko co widziatem zdawa-
 to mi się zaryczajacym niewartym opowiada-
 nia, tak to u miodzego witoien me na
 widoku przysplość, i witoien jest gotów szukać
 przypod, przestoić miene. Znaczenia.
 W pedtem do Calais jad w odcment, Siostro Anna leży
 w polosci, pięknie i ciekawie, albowi kochat ię odwidza,
 Niekhanasty miodziory z moim swagrem Jachiem
 Crechowicem pije, graie w karty, strzelisz, kuleisz,

i mnie towarzysze dawno, abe zawsze byto mi w
 głowie żeby się jąd najprędzej do półki dostać;
 Takawitem pier- w Galicji do Horona. Listopada
 gdzie mnie już kobiety, maby to przez patriotyzm
 w ichne zaufania w siebie samym wprowadzily
 w grudniu poicchałem do Warszawy gdzie od
 1° stycznia 1815 roku W. K. Konstantyna nowo-
 formował Woisko polskie, gdzie Pułkowników
 od Kawalerji którzy podstawiali pułki, jako to
 Karnatowski, Potocki, Antoni Suchowiewski
 Tarnowski, Mercin, Roscicki, Tomicki, Dwernic-
 ki, Madziński, i Chorążcy, wszyscy chcieli
 mnie mieć w swoim pułku, bo prawi że-
 stug Włocław z Hampami miotem, podobali się
 Konstantemu że w 19^{ym} roku życia bytem
 już porucznikiem, bez ożka i deherowem.
 Poszedłem jednak z kolegami moiego pułku
 i z pułkownikiem naszym Antonim Potockim

Dopóki przerwano strzelanie. Wyszły Oficerowie starszy byli niekontyni-
ze służby, raz dla tego repun Moschalem,
a porucznik nie mógł znieść odmienionej i tak
bardzo mechanicznej służby, co mu wotamie
dawilo, wiołem się gorąco do niego obowiązu
tętwo mogłem między nimi celować, mójac Duko
checi, dobra figure, Dobra pamięć, i miast
Rome; Tak się, bali Konstantego, że jeżeli
my przerwany raz wystąpiłi przed niego, to
Kapitanowie - się porzucali - wstęreg i po
za stęreg, a ja Komenderowatem Sawadronem.
Od tego czasu Konstanty mnie pamiętał,
wtedy poprzód front nieprzeistniał żeby się
Zenna, nieprzeistniał, i co roba ja własny,
przychodzili na Kewiun Dodawetochoty,
ze o idnem - albo tak można słyszeć jak
z Dworca - W 1875 roku w jesieni jak Cesarz
Alexander przyjechał pierwszy raz do Warszawy.

musi wykomenderować na pierwszą Honną wartę
lepułon. Od warty stawat i wyjde na prawym
skrzydle, Cesarz się przedemną zatrzymał, py-
tał gdzieś ranny, i robił kilka innych zapy-
tań, na które wreszcie Konstanty z ramienia od-
powiadał, tak miły jak o Dobrze mu znajomym
ministra Generałów przybiegło, do niego z
zapytaniem co rozumie Cesarz rozmawiał,
już wreszcie od tego czasu w modę w-
armii, zaraz mi Porucznikowi profusował
aby przeszedł do jego pułku Gwardyi - ale
on nie mógł uchybić swemu pułkowi i
pułkownikowi, i tak mi było żalnierzy wto-
rych sobie Dyplutonu. Dobrze też, bo mój
Kapitan Maciejewicz - był pijak, Drugi - Dy-
browski stary bez honoru i munduru, a z tem
iż, de facto byłem Komendantem sił wrota.
Panietaj to był rok dla starej armii polskiej,
1815^{ty} pierwszej służby pod Moskatami. - Ukr

Officerów sobie we łby szturkano, z samego
naszego polku 4. a pomiędzy żołnierzami
samobójstwo na różne sposoby, mianowicie,
przystąpił do przemocy - Dwa przykłady, Kon-
stanty Karst i jeden z podofficerów od warty za
jakieś małe przewinienie. Dac' Wajani, który
był, będąc na warcie do obiadu i zechwycił
z ręką i dżak, to już była kara nawet dla Officera.
Ten podofficer z szedłszy z warty powiesił się
przed kwaterami, przyszedł Moskal i powiedział
ze wszyscy Polacy tak będą wisieć, zawręta się
balka między wojskowymi, wyległa cała War-
szawa, bo tancerze - mieszkający uważali wojsko
za braci, tak dalece, że w Warszawie można
zdybać Niemce. Wtorek poniedziałek powie-
da, że jest Cokol, choć po polsku ani słowa
nie umie. Trzech Moskali zginęło, dwóch
było rannych, w nocy Konstanty siły zbroi-
nej ustrzelił, ale wyszedł Korbane go do Warszawy
wienow :/.

466
Stanisławie Potockiego, i ten moralny wpływ
uspokoił umysły; Tego samego wpływu używał
on w 1830 na szkodę narodu, i dla tego choć był
tego przeciwnie, jak szelme zginął, bo Warszawa
nie zartniałaby kiedy powstała. Drugi wy-
padek był taki, żołnierze stojący na moście
Pragskim na Łydwach przed Pasterem scho-
wał się do budki, Major moskiewski prze-
chodził, kto wiego za to zerwał honorów nie do-
dał wyrost go w twarz, żołnierze w tym momencie
bagietem go przebili a sam wściekły skończył.
Podobnych wypadków było dużo, a pośród nich
miedzy naszymi a moskalskimi, codziennie pro-
biła, najczęściej z Kozłowską dla naszych
Konstanty się cieszył ze Polacy moskali na Ry-
cerzy przesłał. Oprócz tego z zamieszaniem
w strasie, bawitem się w mato miłości, i tak
pod Warszawą wiatem Janne Szymanowska, a
na Żmówce - wiatr - ołoto miłości warty,

Gdziesmy 3imy zimowali paunc Czerwostka
To mnie zachowato od kemparteris Nobiet nie
wzrywalem, w kasty niegralem, nie pitem, nawet
fajtkis niepalitem. Ojciec mój utrzymywalem
w woisku iedynie dla tego, ze nie mialem co lepszego
go robic, alego to zolato i bylo mu niezgodnem
ze sturie pod Moskatem. Dla tego przez dwa
lata, nie mi prziniedzy nieprosyta. Wymagano
od nas ciagtyj parady, obdarciem sie, koni mi-
iedem zdech, dwa sporedatem, zostatem przy
iednym, prositem o pomoc z domu, na koniec
wrotku 1818 w listopadzie wewzadnime Ojciec
na uslops, i przystal przez Swieckiego z Por-
szorowe 25 dukatow, co miało być i na oporządce
nie i na podrozi z Warszawy do Głubowka,
dodał w liście ze mogę zymisic wsiadzi,
podatem się do niej, ale potlownik podtem
czes mój Paulowski. Porznicchi i sam Hon z
stanty, na masowali-nunie do sturiby, dalszanie

na 3 miesiące urlop, i za ten czas żółty gory wy-
stąpił, tak więc tem postępkom W. T. T. T.
Konstanty zmienił, że mityłko niechciał wyjść
ze staroby, ale przynajmniej się dowiódł, i do niego,
Przyjechałszy do domu - awantur i strasze i
Konstantego. Ojciec się tem bardzo zmartwił,
spostreżł w nim rzemieślnika żołnierskiego,
i xanie niepozwolił mu do woiska wracać,
uprzedzając mi pojąć w domu, do czego
mu niemiło siostra moja Tekla dopomagała,
z którą bardzośmy się łochali. Postrzeżem
zamarz za Adama Melbechowskiego, Ojciec usta-
wił jej skłamań - ale nadzwyczajnie mu boks-
nem było wydawać dziecko - za nieprawego syna
Konstantego, które nazwisko miał w pogardzie
w 3 kwartały po ślubie umarła na suchoty, -
W roku 1822 ożenił się (z panną Teklą Le-
chowicz) w domu. sposób mój myślenia - zupełnie
się zmienił, stał się na nowo Polakiem - i

W roku 1825 Związek patriotyczny Polaków całej
Galicji, był się rozkładać, rząd austriacki - zdawał
się sprzyjać temu, bo wszyscy którzy nawet przy
izolowani - a być nie mogli, do związku tego
należeli, jak n. p. Krasnowski, Tiwnacki, Józef i t. p.
Taki to rząd austriacki zawsze fałszywie postępuje
dopuścić musi się zdawało, że patriotów Polaków, przeciw
Rusji tylko działają, wspierają tę sprawę, bo wtedy
Stralsbichgo we Lwowie złapali - z papierami, które
kompromitowały, sączącymi od niego: Henryka Lubomir
skiego całą Galicję, tatarskiego ministra Kraus,
będąc podówczas kasymierzem Gubernialnym
takie protokoły zawierował, że i Stralsbichgo umie
winnit i nikomu nic się nie stało. Tak przystę
pitem do związku, należało do gminy, której na
czelnikiem był Kaszewski. Przytłonięto go przed
młodzieżą, niemając żadnych zastępców w kraju
przysięgatem że na Warde zawołanie stanie w szeregu
obronców Ojczyzny. Z wybuchnięciem rewolucji
w 1830 roku.

usnatek tę przysięgę. Za obowiązującą, chociaż
zginię naszej która się, jadł w szpitalu inne z 10^{tych}
czerwonych sztafeta tylko dwóch nas poszło. Ode-
brały wiadomości o rewolucji w Warszawie,
umysłiem natychmiast wypiechać, cięskając
moje fotoziewie, przyspomieli mi się, przestroga
Ojca mojej żony, żeby razem nie mieszkać, bo się,
za przewodem wybuchnięciem wojny przince,
troje dzieci matych, interesa wprowadzić dobre
urządzone, bo zacywidzie przygotowany samże
bytem na każdy wypadek, ale gotowi nie.
Niemówiąc więc nie nikomu, prynciastostwa
Czekowiczowej, 15 grudnia wybratem się w wyprai-
nę podroz na Święta Nożego narodzenia do
Rodziców do Próżyska, zostawiając żonę z dziećmi
pod pozorem z tej drogi - w domu, przewidując ni-
wierzotem, tylko 4 matę koniki i dwóch chłopców
watem się tak z siatko luno Czekowiczowej do brata
Wincentego którego był kawalerem i mieszkał w
4 milowcach,

i któremu z galem se o rewolucji musi wiedzieć,
ale nie zastaliśmy go już w domu. Wdaliśmy się
wier do Rzymu, już z tamtą Wincenty i bratem
Wiktorem wypiechali byli do Polski, wziotam od
Rodziców Donat Dubeton, sprzedatem siostrze
warstak gorsetniary, wiedziamy o 120th Dubeton
bez Honia wierszowego, puszcilem się w drogę;
Wielką ofiarę robię, niewiedziatem jak rząd
to będzie wziął, przewidywatem smutną kolę,
bopewnego wypracowania na utrzymanie się
rewolucji niewiedziatem. I garet było wiedzieć ze
powstanie niepostępnie a rewolucyja stać nie
może, i jeżeli nie idzie naprzód, to w tym punkcie
musi - a zatem credate mihi albo sinierci ne
placu boiu, albo tybis, albo subicimus we
Lwowie, albo na konie ucieczka z Kraiu, a tu
żona i troje Dzieci zennę, ale miatem sobie
za powinność i dopetuiem jej; Żona moja o
mnie niewiedziata, dopiero w nocy, jak się

od Chmca wybieratem do przebycia granicy
 od prawitem, iednego Chłopca do domu i doniesiem
 Louie ze jux jestem w szeregach. Lędym
 Shkagym Chmca i z moim Chłopcem mają
 spruce swoich. 4 Kłeki Głiem Nowi, które Galsie
 nie dali do woistke. Polshingo, przybytem dopier
 wszej wioski w Głisce Golub szwarej, która liny
 wthajie na suchej granicy między Galsin
 Krolutni Polshin i nad Pajum graniczym
 od guberni Wotynshig, Paj byt w tenorze sa
 mamenty, o 300 Krolow tyłko od Dworu stali
 Thoxadi i pa tryli się jall ja odierdratem,
 Tak poned granice i zic droga ardo Hrabie
 sawa, iechalem zawsze popored front Mostali
 ale ci nie mienowiti, bo niemieli rozkazu gra
 nie przekraczai, w Hrabieszowie zastalem Pa
 wnych Wotgow, moich, Komisarza obwodowego
 Kromirshiego, i Władystawa Rubikowskiego,

Ktożby mnie przeżył z podziwieniem, uznając
mój postępek za niepotrzebny, do straszenia i zimny,
którego rewolucji uważali - i nie na reke to im
było - kiedy ja z zagranicy przybyłem, to mi się
do wieńskich obowiązków pochwalać, i mianem
ochoty. Nie robili to namnie jednak wrażeń,
ale przypiechawszy do Lublina, kogo tylko z wo-
legów z dybalem żaden ciższe z nich nie był w
stanie, i wszyscy uważali - mój postępek - za
przesadzone, ale musieli jednak przejść za moim
przykładem. Serce moje było przepełnione,
żalem ze osieroconą rodziną, a kraj by się
był bez nich uszczuplił; od tej chwili
byłem wielce content i gorycz przeżyty. Tak
mój ostatni powrót, kiedy odwiedziawszy
się, w Lublinie ze bracia moi Wincenty!

1842

i Włótor umiesiła się w Lubelskiej jendzie
 poszedłem do polkownika Jureczewskiego
 mówiąc aby i on w tem polku umiesił,
 opowiadając mi że chociaż powinienem mieć
 miejsce w kwadrach nowo formujących się,
 w tym polku w którym służę, ale i tak
 bywało widzę że w polku Lubelskim więcej
 niżym będę brałowi - , bo ~~widzę~~ widzę
 w nim starych Officerów. On mnie bardzo
 śmieciłaby, że stopnia Kapituła nie
 miał by mi nadawać, a miejsca Sztab offi-
 cerów które mnie się należy już są po-
 rażone. Niepomogło mi przedstawienie
 że i ja nie potrafię kariery wojskową
 robić, że ja nie stał na rangi przyszedłem, że

z chęcią przyjęm. Szwadron. Chciałem się
tedy udać do Warszawy, ale brat mój Władysław
z Hologami przebonawrzył się o moim szerszym
postanowieniu. Stwierdzenia bez protekcyj brać
przebiegli toż samo przebonawrzył w podkomorzego
Tarasewskiego, ten z wielką niesumiennością
przebonawrzył mi 5^{ty} Szwadron, a razem
Dowództwo w zastępstwie podpułkownika
Feliciana Fredry, Szwadron 5^{go} stojącego
w Łeczu, którego już ni by moim był, i 6^{ty}
stojącego w Wrasnem - Stawie. Czekając jeszcze
jedną dzień na zrobienie mundurów i właśnie
tego dnia Ojciec mój przyjechał do Lublina,
i przyprowadził z sobą stryjecznego mego brata
Józefa, miał więc już w armii - co czekał.

swych synow Antoniego, Wientego, Erazma
i Wiktora, a przywiózł z sobą piętego
ciężkiego Synowca ^{Brata} i przyszedł pożegnać
się z nami, przypuszczając że niewiele
się już zobaczymy. Byciec nasz miał
więcej energii jak my wszyscy, i rad był że
tylko obrońców Gdyni nie przysporzył, że
tego dnia mu było na sercu. Podróżując
ojciec, wiechałem do Łeckiej obłąk i kwadron -
a Lemniasem tamten z Krasnego - Mawie
Dostał rozkaz przybycia tamże. Dostał
Komendantem Porucznika Piłkowskiego byłego
Podchorążego, sześciu Oficerów sąsiadkiej
szlachty, podoficerów Wilka z Alaudemithon
Włobistow, Wilka starych żołnierzy pułkown;

i 150 żołnierzy dopiero co z domu wyprawionych.
Tad tylko przyszedłem do twatery Piotrowskiego
i oznajmiłem że jestem dowódcą tego skwadronu.
Zesłali się Błżmierowie i Wilku. Aha Dumithow
i wyrzuli ze innego Kapitana niechca tylko
Piotrowskiego, a mnie jako Maiora zechciał
na swoim czele uirzą. Przedstawilem se po-
dobny postępek - miejsce mnie nieznane, że to
nie prawstanie, ale woisko krainowym Kozłem
wystawione, że. Jeśli winienem Barodu po-
stawit Dyktatora na czele, że - wszystko
musi mu być uległe; wystawilem im na-
iaha Karc. się paracząc, która dla przy-
władu. bardzo surowo będzie na nich wymier-
zona; Lebym miał być tyle słęgnij co teraz.

i tak byt przejęty przejęty Duchem, oby-
 watełskim, byt bym się, doczekał skutków
 moich przedstawić, ale zanadto bytem
 jeszcze żołnierz, oburzyła mnie ta nie-
 subordynacja, zdawało mi się, że z podobną
 uchwałą nie nieporadzę, w ten moment na-
 całą noc poleciałem do Lublina, w checi-
 podziśnienia za Nomenade. Co tamtych
 w Łęczy powieściatem, to się ziszcilo,
 z dodatkiem, że Turek Lubowski, pnt-
 kownik, i starsi Nolecy, przekonali mnie
 że ja, jako obywatel powinienem się
 poświęcić, a i jako stary żołnierz, powinie-
 nem umieć sobie dać rady z młodzieżą.

Oddano mi doradę - rozkaz, w mocy którego
wszyscy Oficerowie i podoficerowie, którzy
się mnie sprzeciwiali, mają wszyscy
wstąpić ze Szwadronu i iść się do Dublinu.
To sarkazm - moje, że zawsze o ile jestem
przedziś, tyle nieprawdą, że inaczej nie
chciałem przyjąć tego rozkazu, tylko pod
warunkiem że mi zostanie, została wolność
zrobienia z niego użytku, lub nie, stosow-
anie do potrzeby. Jaż byłem sobie wdzięcz-
ny, za tę ostrożność, przypiechawszy rapo-
wrot do Łecanu, zastatem już obydwa
szwadrony zebrane; i ta cała młodość
która wstąpiła wczoraj burzasta, teraz

z agiżulskym poddaniem się, przysięganie,
 i żelazną za wybryk pośredniczy. Lecz
 w nocy, odebratem szafę, rozkaza; aby
 na drugi dzień stanąć z obywatelami. Szwadron
 nami - w Lubartowie; przy ogłotzeniu rozkaza
 ze miastem Dzieciunę, scene, na drugi dzień
 musiałem sam żołnierz z Syzbowi wypu-
 ścić; w marszu robilem poczęstkowe obroty.
 przyrodze Panie spataliz mi żołnierz
 bo przy królewskim Dworze - odbywały nas
 traktamenty, więc ledwo to, wójt na
 miejsce doprowadzitem, Lecz tamali;
 Thoma jednego przebili - zmyśliłem się
 by ogromnie i zachryplem z nim -

umie, i znów miałem zamiar, jak było staroży-
Larax. Oficera zdybić, porucić tę komendę, mianowa-
aby tem wto wchodzić, że ci wszyscy ludzie, byli-
dru niespełniony sąsiadnich wsi, to wszystko
rozka musiało się zegnai, i z zalem za swoim
mni rostawac; Drugiego dnia w Lubartowie, już
wypę zupełnie inaczej poszło, wszystko milczało i-
obrotu, słuchano, a nawet znosili - popędy mojej
iży przewoźni - w Kaufman - ze z taką samą ener-
ty nas giją, potrafie ich poprowadzić. Od tego
ca momentu byłem z temi obywatelami. Kwardo-
bi; nemi - jak Ojciec i Dzieci - przez jednego
się Piotrowskiego i kilku podofficerów starych
iż; pijaków, wszystko było - nowi - żołnierze -
iż; Od wypruszenia - w Łarax w 10 dni, prawie.

całego marszu, bo tylko dwa dni stałem w
 Kuchowie, stanowią pierwszych dni dużego w
 Siedlcach w obozie na przeciw Mostkowi; Wtedy
 już przeszli byli granice; podpułkownik
 Fredro nieusłuchujący ^{był} ~~ze~~ Wierzbicki doprowadził
 zuchem i najcięższą pijanę, tytularnym był
 tylko komendantem dywizji; Ja sam
 zaimpregnowałem się i do tego doprowadziłem, że
 już w Siedlcach — byłem w stanie rozwinąć
 się, i zwinąć z moimi ludźmi. Przes
 chwalcami — pogardzam, i przekonany jestem
 że żaden Polak — w postawie — nie nadpro
 winność zrobić niepotrafi, dla tego między
 drudzy nie wierzę — albo, jak najwięcej Galicja
 now, po kilku miesięcznej organizacji, dopiero
 w sierpniu przyłączeniu z Rumunem
 do Galicji, albo niektórzy dopiero w marcu

i w Czerwcu. prze sibi - Wistę, a udawali - tu między
nammi. Bohaterów, i, cicho siedzieli, i do tego
albo moie usługi posali w zapomnieniu, albo
nawet niektórym podobalo się, utrzymywali, że
ja prawn. Komendantem w Nowym - Mieście, w
rewolucyj 1830 roku nieczynny byłem. Tęropisze
o tej rewolucyj po proci świadectwem Officerów
Pułku Lubelskiej Szkoły, które wychodząc z
tego pułku na piśmie wziotem.

Pierwszych zatem dni - drugiego raccołem z moimi
mi - młodymi żołnierzami - uzbroionemi w Łance
sąsowne i broń palną wielkalibrową, robic
przed nieprzyjacielem służbę oborową, my
pierwsi - i największy woczy Moskalom, i jak
wiadomo - z historij z Korpusem Liniarskiego
przypraważaliśmy na sobie Moskali - przez
szesc dni - bijąc się z nimi pod Wilkie -
Deby, gdzieśmy zastali Chłopskiego z armią.
Od 17 drugiego utrzymywaliśmy przednie straż.

134
w brzygotcie 1^{szym} Włanów, paierzeliśmy do
walcach - polkach. 24° Lutego byliśmy z Mor-
pusem Kruchowieckim pod Giatolę, na
przeciw Skachowskiemu. 25° Lutego z potudnia
zaiciliśmy powzić w batalij Grochowstkiej, po-
odbyć. Której z 3^{ci}in Fetrucków Konnych, zaic-
liśmy cały lancyuch strazy. przedniej, i dopiero
na Jednien - ostatni przestiliśmy most do Wł-

szawy. Gdy po batalij Grochowstkiej wszystko
było w popłochu - w Warszawie i w szpitalu
się zdawało, że już wszystko skonczono, por-
radził mi brat Wicenty, abym ja choć uden
wrócił do domu, "Dajcie" jak brach braci zos-
tanie na pewną zgnę. Wyszedłem więc z
szpitalu Lubelskiej Jazdy, przez parę tygo-
dni - siedziałem u Warszawie i szukałem
sposobu - dostania się do Galicji, przez ten
czas bywałem u Generata Paszkowskiego,
Franciszka Wężyka, Praszczelana Piłłows-
kiego, wszystkich bardzo swiatłych ludzi,

i gościnnych patriotów. Ci ludzie uważali sprawę
naszą za propahtę, z powodu - że znając wspania-
łość naszych wodzów, żadnego - żadnego nie -
widzieli - oprócz tego prawie w żadnym zto-
checi - dostrzegali - . Przechowany zatem byłam
do powinowactw - do domu - wracać, że tylko od
młodzieży należy się tańce poświęcić .

Dowiedziawszy się jednak o przybywających
z Galicji, o nadziejach jaskini - tam się wyspy
przerzuci - Dali o powstaniu na Litwie,
nakonie nastąpiła batalia pod Wawrem i
Debem, postanowitem więc znowu wejść
do pierwszego strzelców polnych w którym
dawniej służyłem, a którym w Northusii Pa-
manowem w obolich Thosinici . Tym
pułkiem do wózów pod tej porę Chmielewski
dawniej adiutant w pułku mojego ojca -
przysięgli - umieć z ochotą ale stwardomysli
komendantów, ja zostałem nadto zbawionym
kapitanem . W kilka dni przybył Szwarc Chre-
nowski - z brzągą piechoty, i wzięt nasza

brygadę, szereg i 1° Strzelców Konnych, i
 1° Krakusów, poszliśmy z nim na miejsce
 Dwernickiego pod Łanosić, przechodząc
 pomiędzy Lublin - gdzie był Korpus Wiśła i
 Łęka - gdzie był Korpus Prudigora, w Lubek-
 towie. mieliśmy ogromną bitwę, gdzie z na-
 szego pułku zginot Chmielewski i Kapitan
 Siemowski, przyjeżdżając pod Łanosić stanął
 nasz pułk w zwierzynicy, osłonięty od mostku
 forteczką Łanosia, niby z po kominie. To będąc
 przekonany że wyprawa Dwernickiego na
 Wołyn, słowem się na wtrócenie do Galicji,
 osem świadczą, moje listy pod ten czas do
 żony pisane, a będąc tak z blizkiej granicy
 mojej rodzinnej Ziemi - wziętem urlopu,
 i przyjechaniem do żony, gdzie miałem
 zamiar, już pozostać; ale widząc że pod-
 brym postępkom Ducha popsuje, i sam
 straci na opinii, że niby z polski -
 prawdę nie pisał, a zatem o rozpostym

było fałszywe - wroga brażenie. Złom promiennymi
Kobylskowsy powstańcy. A tonyk była pełna
Galicia - udawali - iakoby wiarę mieli - że
dopiero się rewolucja rozpoczyna, a w
Armii już nie było zaufania - w wodzu
przez co siła moralna upadła, wyczerpane
zapasy, wojeune i kasowe, naklonie przisili
tak przewarzonego szorpusu do Galicji, upadek
powstania na Wołyniu i Podolu, wszystko
to o bliskim i z tym koniecu przepowiadano.
Tydzień zabawiwszy w domu, wróciłem
na powrót. Za mi było wysilenie moich
rodaków, i już częste bardzo listy przysłały
wysławiające prawdziwe nasze położenie.
Wróciwszy posłisimy z Chłanowskim
powiatami do złombinowanego manewru
przeciw Bidziewiczom. Na przeprawie przy
Wielkiej, we wst. płotycaj zbrojowej i nężej i
i konie niezestne do boju, było ich 320, i
żanice kazał ich przeprowadzić do Wielkiej.

Hs. Henryk Dubowski; trwał się, przystawał
 browi, oburza, bledziły, prochu i t. d., ale
 żądał zadowolenia z na i omego z nazwiska,
 i toren by z naszej strony od niego to odbierał.
 Tenor Waisen pod i przez Woiwodztwa
 Wielogłowski przedstawił mi wartość tego
 postawnictwa, a następnie Tenor rozkazał mi
 abym się udał do Nowego Miasta porozumieć
 o presydii z Hs. Dubowskim, a do tego miał
 nadzor nad formowaniem się tam oddziału
 Willu Ruskich Legij. Włisbo z tamtego orga-
 nizacji to się reszta putów Galicyjskiego, pod
 przewodnictwem niedołęznego Strachockiego.
 Hs. Henryk Dubowski organizator Galic-
 yjskich woisk, przeglądając oddział Waw-
 lewicz w Wawrzyszczach stwierdza, że 2230
 ludzi i koni, a przekonawszy się, że Strachocki
 nie jest w stanie z nimi wyjść w pole, przy-
 ichał do mnie, i prosi abym obrot
 dowiódł tego oddziału. Niechciałem
 tego zrobić, bo wszystkie nowe formacje

Za ztę ciwarzatem, w prosekowanie z stare potthi-
 i wojewudzie powinnym być zagraniernani-och-
 tritkami-utrzymywane-; ale- przysięgato domni-
 kithu- zważywszy z tego oddzielenia, na domnie i-
 między nich- pojechał, i z Morciato unie stęgi-
 ze swoimi- Galicianami - W kithu- dni przysięg-
 uni- Kaiserhof, rozkaż- abym- domnie tego
 oddzielenia- obrot, z tenorot Kurycy- nominacji
 na- Majora. Przystąpiłi si- domni- Grocholski
 i- Sobanski- ze swoimi- oddzieleniami- w 300 domni
 wystąpił; ale już zapóźno, bo zaraz pierwszy
 dnia marszu zdobył Karola Kurycy-iego
 którego już szedł do Galicji z putthim, i werał
 unie- abym- z nim razem to uczynił; przez
 szedł więc Wistę w Drahowie przysięga-
 tem- do domu- i- do 1846 roku spochwinie
 sie ziatem gospodarzom na wsi-, nie
 wdał się w żadne spiski; którego pogardam
 tem- bo spiskować powinni tylko ludzie- z
 wielkimi- gotami- albo z wielkimi-
 majatkami- a mierz- sebach- polska- a
 nawet już teraz Kaizen Polak zawsze jest
 gotów do powstania-. Se dnali w końcu Kromia
 1846 roku- Wlasz uboższe Dobrze myślejących
 Polaków przygotowana przez- Emisarierzów
 do powstania, przysięgato domnie Deputacji-;

151
abym stał się ich czele, Nicodimowitem - im tego,
ale pod kandydaturą, abym - więcej, i więcej, i więcej
ludności - nam dożył, i więcej, i więcej, i więcej
wielu. Tak się pozmieniał dźwięk. Emi-
sariusz. Zganił im ich wybór, z powodu że ja
miałem wypracowanie - z paraliżem - ich czynności
i porządek aby dopiero po zaimm mianowaniach
Toustego, Prymatowa, i Skakla mnie wezwali, i
kazał się, prowadzić na Ternopol; niewiem czy
otem się, Starosta Sachier dowiedział, czy może
wprost do ostrożności - uważając - mnie za kato-
wiska niebezpiecznego, osadził mnie w Ternopolu
w Kozio, i dopiero niemożąc dać mi kwaterę -
dał sobie radę z buntowniczymi chłopami. W
Ternopolu mnie wypuścił, polecił mi przyjechać
tam. Zaprowadzić, co leży w sąsiedztwie za przybyciem
mnie do wsi nastąpiło. Na Horonice w 1848 roku
gdy po rewolucji w Wiedniu - całe państwo Au-
stryackie na drodze rewolucyjnej postępowało,
my także Polacy, którym najwięcej o zmianę
stały rzeczy chodziło; zaczęliśmy myśleć o
złapaniu się. Do Horonice wyjeżdżaliśmy
ciężko organizację, jakiejś wolności i siły i droższymi
narodowej

kanonice. Zjawiało mi się, że jedyne sposoby
 ustraszania się, na drodze niby potłomienia i poraż-
 ków, opinia publiczna, została Gwardią Narodową,
dowód pod postacią której, miał się, Karol utwara-
 iac. Wreszcie zatem w końcu Wiosny 1848
 do Gwardii Narodowej Tarnopolskiej ~~1848~~
 Powagi - Komendanta tej Gwardii wyznaczeni
 aby organizować w całym obwodzie Tarnop-
 olskim Gwardię - Bombardowanie
 Lwowa i ogłoszony stan oblężenia Krainy,
 protokół konie wziętych, i mojej
 służbie publicznej; —

Ekstremy razy w życiu swoim należałem
 do powstania Narodowych i organizacyj-
 wojsk polskich t. j. w 1809, w 1815, w 1831
 i w 1848; odbyłem wojnę w 1809 i 1812
 byłem 19 miesięcy w niewoli, odbyłem
 wojnę 1831, straciłem oko, byłem ranny
 w nogę, to może już i dosyć sumie.

Jako przeto pamiętam

przepisami. W ten sposób, wamie trakt. Ofce-
nego Antonia, aby w jask. najjaśnie-
miej polonitów tego przecho wymala. się
namie' chłubna i cresci pełno, etc. tego
zaczęło przerwła Podlany naszej.

Zachował on życie swój 22. Sierpnia 1855 roku.
w Melonowie - w dostraj swojej żony po drugie
miej. Wyborowskiej i w parafii tamtejszej w
Zborowie - pochowany. Został. Urodzony
w 1795 - ~~Dożył~~żył tylko lat 64 i 1/2

Synowie pułkownika Hieronima Rozwadowskiego
byli orenimi - Antoni z ^{Teodora} Prusowicką Teklę.
Wicenty z ^{Teodora} Pyterowską, Erazm z ^{Emilio} Prelichą Mario
Wiktor z ^{Emilio} Tymanowską, Franciszek
z ^{Emilio} Szypowską Mario. —

le
toz
ig
go

rothe
in
v

owling
Nlo.
Mario
ll

Final. Jan.

1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

